HALKIN GÖZÜ
HALKIN KULAĞI
HALKIN DİLİ

Son Posta

Sene 11 — No. 3876 | Yazı işleri telefonu : 20203 | PERŞEMBE 15 MAYIS 1941 | İdare işleri telefonu : 20203 | Fiatı 5 kuruş

Millî Şefe B. Hitlerin mesajı

Millî Şef dostane mesajı getiren Alman Büyük Elçisini kabul ettiler

Ankara 14 (A.A.) — Almanya devlet reisi Adolf Hitlerden Reisicümhurumuza dostane bir mesaj getiren Almanya büyük elçisi ekselâns Von Papen, bugün Reisicümhur İsmet İnönü tarafından kabul edilmiştir. Mülâkatta Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu hazır bulunmuştur.

Akdenizde Alman torpil gemileri

Avam Kamarasında bir meb'usun ifşaatı

Alman torpil gemileri nehir yolile Marsilyaya indirildi

B. Eden haberi yalanlamadı

Londra 14 (A.A.) — Bugün Avam Kamarasında bir meb'us Almanyanın Fransa yolile Akdeniz küçük torpil gemileri göndermekte olduğunu ifşa etmiş ve bu gemilerin Rhon nehri yolile Marsilyaya indiğini söylemiştir. Bu

(Devamı 3 üncü sayfada)

İngiliz ve Alman ajanslarına göre

Irak Nazırının Ankara seyahati neticeleri

İrak hükûmeti Türkiyenin tavassut teklifinden istifade etmekte olduğunu bildirdi

Kahire 14 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor:

Raşid Ali hükûmeti Mısırın tavassut teklifine verdiği cevabda bu tekliften dolayı Mısır hükûmetine teşekkür ettikten sonra daha evvel alınan Türk teklifinden esasen istifade etmekte olduğunu bildirmiştir.

Cevabda Türk hükûmeti ile görüşmelerin devam etmekte olduğu ilâve edilerek Mısırdan görüşme -

(Devamı 3 üncü sayfada)

6 ayda pratik usul ile

İngilizce

Onsekizinci ders 5 nci sayfada

Hess yaverleri ile beraber halk arasında

Hess'in bıraktığı mektublar...

B. Hitler ihanetle itham edilmiş..

İngilterede Hess'e yaralı bir harb esiri muamelesi yapılıyor

"Oğlumu ne zaman tekrar göreceğim,,

Londra 14 (A.A.) — Reuter'in parlamento muharriri bildiriyor:

Başvekil B. Çörçil'in Rudolf Hess'i görmesi gayri muhtemel telâkki edilmektedir. Hess'e, yaralı bir harb esiri muamelesi yapılmaktadır. Hess'i görmeğe gitmiş olan hariciye memurlarından Kirkpatrick, hâlâ Londraya dönmemiştir.

Çörçil'in yakında Hess hakkında Avam Kamarasında bir beyanatta bulunacağı ümid edilmektedir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Hess'in en son resimlerinden biri. Nazi şefi geçen yılbaşı yortusunda radyo önünde halka hitab ederken

Hess'in bıraktığı notlar

Berlin 14 (A.A.) — Yarı resmî bir kaynaktan bildiriliyor:

İyi haber alan mahfellerden öğrenildiğine göre, Rudolf Hess, İngiltereye hareket etmeden evvel,

(Devamı 3 üncü sayfada)

Amerikada tahminler

Hess hâdisesinin doğuracağı neticeler...

Hitlerle Hess arasında Alman - Rus münasebetlerine dair ihtilâf çıkmış

Berlin Hess'in ifşaatını merakla bekliyormuş

Nevyork 14 (A.A.) — Hess hâdisesi Amerikan gazetelerinde ve Amerikan radyolarında günün meselesi olmakta devam ediyor. Sabah gazeteleri, bütün hâdiseleri, bütün şayiaları,

(Devamı 3 üncü sayfada)

Bu sabah gelen haberler 3 üncü sayfadadır

Milyonluk servetini Üniversiteye bırakan ihtiyar müderris

Doktor Ziya Gün: "Üniversite sayesinde çalışarak biriktirdiğim malımı gene Üniversiteye terketmek istedim,, diyor

Muhitinde muktesidliği ile maruf olan doktor Ziya, resmî muamelenin ikmali sırasında Üniversite rektörüne: «Benim bir liram başkalarının bin lirası kadar kıymetlidir» sözlerini söyledi

Servetini Üniversiteye terketmekle yüksek bir hamiyet gösteren doktor Ziya Gün hastanede muharririmizle beraber

Uzun yıllar Darülfünunda müderrislik yapan ve memlekete pek çok talebeler yetiştiren göz mütehassısı müderris doktor Ziya Gün, çok mühim bir yekûna baliğ olan bilûmum menkul ve gayri menkul emvalinin gelirini İstan -

(Arkası sayfa 6 sütun 5 te)

Noksan kibrit kutuları

İnhisarlar kadrolarına aid kanun görüşülürken hararetli müzakereler oldu

İnhisarlar ve Maliye Vekilleri hatiblere cevablar verdiler

Ankara 14 (A.A.) — Büyük Millet Meclisi bugün Refet Canıtezin başkanlığında toplanarak İzmir vilâyeti hususî idaresince yapılacak istikraza hazinece kefalette bulunulmasına dair kanunu, ikinci mü -

(Devamı 3 üncü sayfada)

Peksimet stoku vücude getirilecek

Dün neşredilen kararnameler

Ankara, 14 (Hususî) — Mahlût hububatın da Toprak Mahsulleri Ofisinin iştigal mevzuları arasına alınması hakkındaki kararname Heyeti Vekilece tasdik edildi.

Diğer taraftan Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından memleket ihtiyacı için peksimet stokları vücude getirilmesini temi -

(Devamı 3 üncü sayfada)

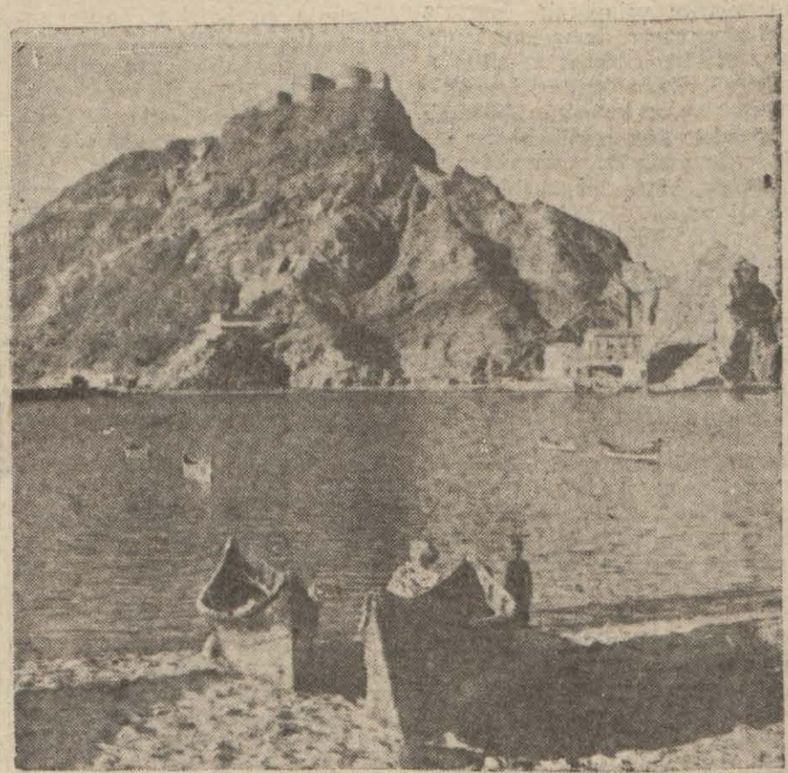

Kızıldenizin kapısı Adenden bir görünüş

Kızıldeniz harb sahası

Berlin Kızıldenizi harb sahası ilân etti

Londra 14 (A.A.) — Reuter: Alman radyosunun resmen bildirdiğine göre Kızıldenizde Alman kuvvetlerinin harekât sahasında sey

(Devamı 3 üncü sayfada)

Sollumda yeni harekât

Alman ve İtalyanlar ilk mevzilerine çekildiler

Kahire 14 (A.A.) — Resmî tebliğ:

Sollum mıntakasında düşman yeniden Sollumun cenub ve cenu-

(Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

Balıkesirde bir kadın ikinci defa bir batında üç çocuk doğurdu

Balıkesir (Hususî) — Bir müddet evvel Uzunköprüden vilâyetimizin Kepsud kazasına gelen Mehmed karısı Remziye Sivri isminde fakir bir kadın, bir batında üç çocuk birden doğurmuştur. İkisi erkek ve birisi kız olan çocukların üçü de yaşamakta ve sıhhattedir. Bu kadıncağız iki sene evvel de gene bir batında üç çocuk doğurmuştu. Halen kocası askerde bulunan bu fakir valideye halk ve belediye yardım etmektedir.

Spor tarihimizin şanlı bir sayfası

Cihan Pehlivanı

Koca Yusuf

Avrupalıya hâlâ "Türk gibi kuvvetli,, dedirten adam

hayatı, güreşleri

Pek yakında "Son Posta,, sütunlarında

Kadınlarımız arasında anket

"Hazır ve ayaktayız,,

Üniversiteli bir genç kız: "Vazifemiz cephe gerisinde. Fakat ben biraz silâh kullanmasını bilirim, talim ettirirlerse iyi bir asker de olurum,, diyor

Meliha Vartürk

Fahriye Tolan

Şefika Arıklı

Yardımsevenler Cemiyeti hâmi reisi sayın Mevhibe İnönünün Türk kadınlarına hitaben neşrettiği be - yanname yurdun her tarafında derin bir alâka ve heyecanla karşılan-

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

Hergün

Balkanlar ve Makedonya

Muhittin Birgen

İtalyanın Yunanistana tecavüz etmesi üzerine açılan Balkanlar yarası hayli kanadıktan ve işledikten sonra nihayet büyük bir ameliyata uğradı. Bugün Balkanların siyasî vucüdünün bir parçası tamamen kesilmiştir: Yugoslavya. Ayni Balkanların cenubî organı olan Yunanistan da büyük bir kansızlık içinde bulunuyor. Tarihin Balkanlar meselesi yeni bir devreye girmiş demektir. Onun alacağı yeni şekil, şüphesiz bu harbin varacağı neticeye bağlı bulunuyor; fakat, şunu şimdiden biliriz ki, Balkanların bu harb sonunda alacağı şekil, bundan evvelki şeklin ayni olacak değildir; öyle de, böyle de, Balkanlarda yeni bir değişme mukadderdir.

★

Osmanlı imparatorluğunun kurutucu idaresi altında uzun bir devira yaşamış olduğu için Avrupa medeniyeti bakımından ham bir tarih maddesi olarak göze çarpan Balkanlar, henüz, kendi coğrafyasının hududları içinde, kendisine kat'î bir milliyet hududları yapamamış olan geniş bir kıt'adır. Bu kıt'a üzerinde Sırb, Hırvat, Boşnak, Bulgar, Rumen, Grek gibi namlarla yaşıyan türlü türlü millî varlıklar, birçok bakımdan, Balkanlılık kültürü içinde hallolmuş mevcudiyetler demek olmakla beraber, bunların hepsi de birbirlerine yabancı kalmışlar ve daima birbirlerinin aleyhlerinde çalışmakla uğraşmışlardır. Balkanların en büyük musibet kaynağı da buradadır. Meselâ, İsviçrede Almanla Fransız birbirlerile pek mükemmel vatandaş olarak anlaşmış bulunmalarına rağmen Balkanlarda Bulgarlarla Sırb, bütün tarihleri içinde biribirlerine yaklaşamamışlardır.

Fakat, galiba, bu kabahat Balkanların değil, bizzat tarihindir: Tarihte milletlerin kaynaşma işleri daima çok geç ve güç oluyor. Günün birinde, elbet Balkanlar da bu kaynaşma zaruretini anlıyacaklar ve kaynaşacaklardır; fakat, o gün gelinciye kadar Avrupanın bu güzel sahasında daha birçok hâdiselerin gelip geçtiğine şahid olacağız.

Şimdiki halde, Almanya ile İtalya, Balkanlara yeni bir şekil vermek üzere bir takım konuşmalar, hazırlıklar ve plânlar yapıyorlar. Bakalım bu şekil ne olacak ve hangi prensiplerden ilham alıp ne kadar devam edecek?

★

Balkanların halledilmesi en güç olan meselesi de bilhassa Makedonyadır. Makedonya Balkanların merkezi ve göbeğidir. Muhtelif Balkan unsurları arasındaki kaynaşmama hâdisesi de Makedonyada toplanır. Bu saha, birçok Balkan unsurlarının biribirlerile çarpıştıkları temas noktasını vücuda getirir. Bilhassa merkezî Makedonyadaki insanları, Balkanlarda tebellür etmiş olan milliyet camialarına göre biribirlerinden ayırmak müşküldür. Bir köy, Sırb nüfuzu altında bulunduğu zaman Sırblaşır; Bulgar nüfuzu içine düştüğü zaman da Bulgar olur. Nitekmi, bir kısım Arnavudlar da böyledir; bunların bir kısmı, hem arnavudcayı, hem sırbcayı, hem de rumcayı sanki ana dilleri imiş gibi, yeri gelince pek güzel konuşurlar. Şu halde Balkanların en küçük taksim edilebilecek olan parçası da Makedonyadır. Osmanlı imparatorluğunun son senelerinde, Makedonyada dolaşan muhtelif milliyete mensub komitelerin yegâne gayeleri, dolaştıkları sahalardaki insanları kendi milliyetlerine kazanmaktan ibaret olurdu. Ayni köyün tek kilisesini Rumla Bulgar, Bulgarla Sırb bir türlü paylaşamazlardı. Makedonya mücadelelerinin tarihi tetkik edilince görülür ki ihtilâl komitecileri, Osmanlı imparatorluğu aleyhine çalışmaktan ziyade biribirleri aleyhlerine çalışan milliyet kuvvetlerini temsil ederlerdi.

★

İşte bu Balkanlar ve bu Makedonya, bugün, tarihte bir kere daha yeniden bir kalıba dökülmek üzere bulunuyor. Acaba, bu defa evvelden Balkanlar için daha ahenkli bir siyaset statüsü vücuda getirmek kabil olacak mı?

Muhittin Birgen

Müddeiumumiliğe davet

İstanbul Cümhuriyet Müddeiumumiliğinden: İstanbulda bulunduğu anlaşılan Tekirdağ sulh hâkimi Nebihe Saysa'nın acele memuriyetimize müracaati.

Resimli Makale: ≡ Orta yol, kenar yol ≡

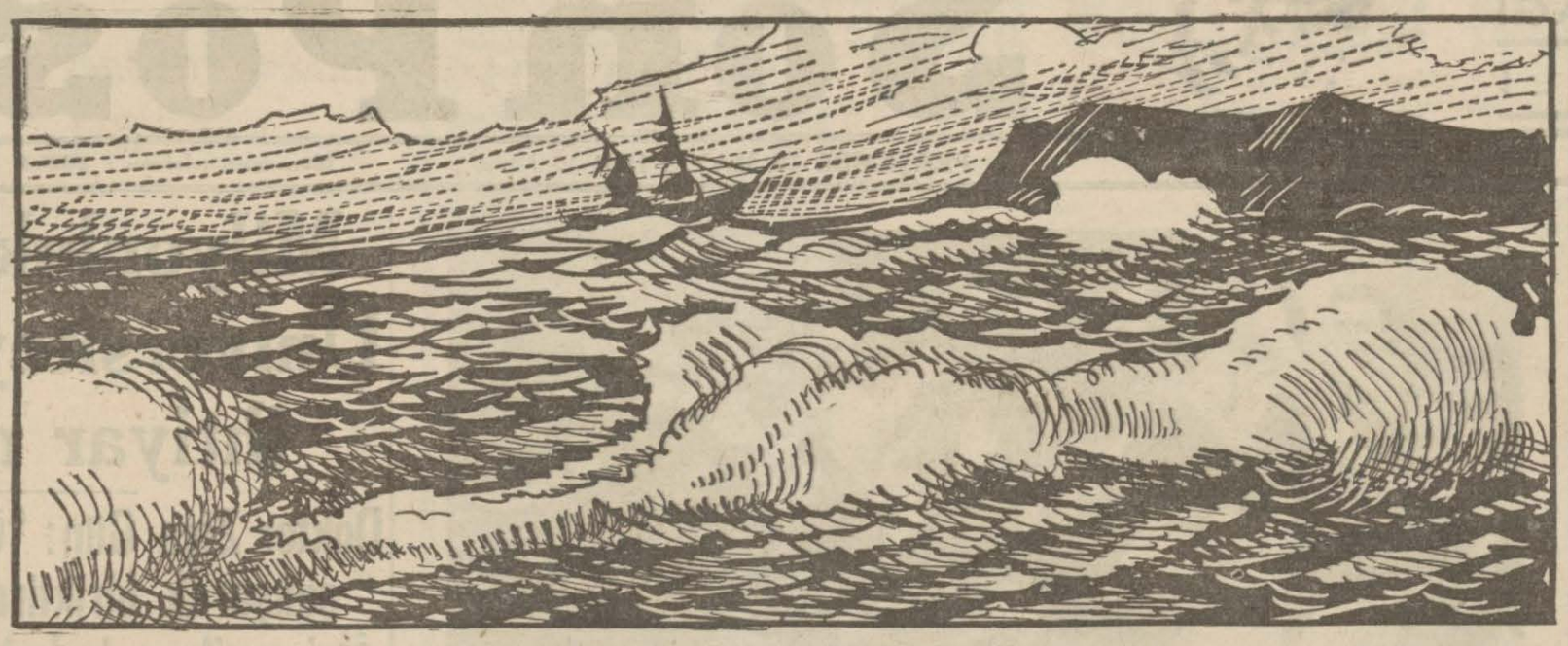

Eski Fransız içtimaiyatçısı La Bruyère şöyle demiştir:
— Modaya tamamen tâbi olmak ne kadar fena ise tamamen karşı koymak ta o derece tehlikelidir.

Büyük cerayanların karşısında insan saman çöpüdür, dalgaya kapılıp gider, mukavemet etmesi mümkün değildir, fakat bütün mukadderatını o cereyana bırakması da tehlikelidir. Orta yolu, kenar yolu tercih ediniz.

Tarihten sayfalar:

Bir at yüzünden çıkan harb

Davanın mevzuu olan at İkinci Murada yollanınca mesele de halledilmişti

("Son Posta,, nın tarihî bahisler muharriri yazıyor)

Davullar, zurnalar çalıyor. geniş ve yeşil vadinin bir kenarını dolduran halk arasından heyecanlı bir uğultu yükseliyordu. Orta yerdeki yeşilli ve kırmızılı çadırın önündeki muhteşem sedirde Zülkadir oğlu Süleyman Beyle Karaman oğlu İbrahim Bey yanyana oturmuşlardı. Çayırda birbirini kovalayan, sonra kaçan, atların boyunlarına yaslanarak, sağrılarına yatarak, karınlarına saklanarak, bir anda yere ayak basıp tekrar eğer üstünde yükselen cirid oyuncularını seyrediyorlardı.

Ter bıyıklı bir delikanlının bindiği şu al at hepsinin arasında hemen göze çarpıyordu. Öyle hızlı koşuşları, şaha kalkışları, şu istikamette giderken birdenbire bir çark gibi dönüşleri vardı ki göz kamaştırıyordu. O ve onun süvarisi bütün diğer süvarilere üstün gelmek, ciridlerini istediği zamanda istediği noktaya yapıştırmak için adeta sözleşmişti: Süvari ile at sanki ayrı mahlûklar değil, en güzel ve çevik bir atla en çevik ve cesur bir insanın birleşmelerinden hâsıl olan yepyeni ve fevkalâde mahlûktu.

Karaman oğlu İbrahim Bey sordu:

— Böylesini hiç görmedim; kimden aldınız? Kendi ahırlarınızda mı yetişti?

— Hayır.. Şemmer aşiretinin şeyhi göndermişti; o zaman bir taydı.

— Rüzgâr gibi, sanki uçuyor. Mislini görmedim.

— Çölde bunlardan belki bir çok vardır!

— Evet... Lâkin yazık ki benim dostlarım arasında hiçbir Arab şeyhi yoktur. Bununla beraber üzülmüyorum; çünkü Zülkadir oğlu Süleyman Bey bu eksiği hissettirmez!

— Teşekkür ederim. fakat...

— Hayır, itiraz etmeyin. Bu atı bana hediye edin; yahud satın!

— Bir dostumun hediyesini başkasına hediye etmek ikinciyi memnun edebilir; lâkin birinciye karşı saygısızlık olur. Satmak meselesine gelince bu nokta üzerinde durmak bile doğru olmaz. Sizi başka ne suretle memnun etmek mümkün olduğunu anlamak isterdim.

— Her şeyden çok atları severim. Atların da en iyisini, en güzelini gördükten sonra başka ne istiyebilirim. Bu arzu içimden ve kendiliğinden geldi!

İki bey arasındaki münakaşa daha epeyce sürdü. Süleyman Bey misafirinin her sözüne cevab buluyor; onu arzusundan vazgeçirmek istiyordu; lâkin muvaffak olamıyordu. Böylece ayrıldılar. Bu hal İbrahim Beyin canını sıktı; hattâ bu hislerini gizliyemedi. Kendi kendine diyordu ki:

— Mademki güzellikle vermedi; ben onu almasını bilirim!

Sarayına döndüğü zaman Varsak aşireti reisini davet etti; ona ikramda bulundu. Toros ve Kayseri yaylalarında kıl çadırlarda ve geniş çayırlarda hür bir hayat yaşayan bu adamlar iyi binici olmakla meşhur idiler. İbrahim Bey Zülkadir oğlu Süleyman Beyin atından bahsetti; ona mutlaka sahib olmak istediğini, bu yüzden uykusunu kaçırdığını söyledi.

Aşiret beyi ellerini göğsüne vurdu:

— Emret sultanım, hemen uçup gidek, hem Süleymanın damını başına yıkak, hem de bütün atlarını alıp gelek!...

O bunları yapardı; lâkin İbrahim Bey iki Anadolu devleti arasında harb bahanesi olacak şeylerden çekiniyordu:

— Hayır... Gürültüsüz ve habersiz yapılmalı! Ben yalnız, dediğim atın getirilmesini isterim.

— Pekâlâ, yaparız!

Aşiret beyi gitti. Yörükler ara-

(Arkası sayfa 8 sütun 1 de)

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Gazetelerimizde alt alta iki telgraf çıktı, ikisinin de ilk kaynağı Vaşington.

Birinci telgrafta şöyle deniliyor:

— Bay Ruzvelt sıhhî sebebler dolayısile nutkunu söylemiyecektir.

İkinci telgrafın getirdiği haber ise şudur:

— Avustralya Başvekili Bay Ruzvelt ile bir saat konuşmuştur.

Bu iki telgrafı okuduktan sonra yekdiğerile telifi kabil olduğuna:

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

[EDEBİYAT]

Yaşanmamış edebiyat

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Bazı şiirler, hikâyeler, hattâ romanlar vardır ki, tam bir realiteden, bir müşahededen ziyade her hangi bir realite veya müşahedenin bir başkasile uyandırılmasından doğmuşlardır. Görüyorsunuz ki mukayesesinden demiyorum, çünkü mukayesede, her iki taraf ta görülmüş, tetkik edilmiş, iyi kötü anlaşılmıştır, burada ise her hangi *réel* bir şey muhayyel bir şeye yaklaştırılmıştır. Aradaki fark, bu kadar derindir.

Hayat, yaşadığımız ve tetkike imkân bulduğumuz müşahhas mevcudlar ve hakikatlerden terekküb eder. Görmediğimiz, bilmediğimiz bir şeyi, sadece işiterek ve hattâ kitablardan çıkararak tam bir realite halinde ortaya koyabilmemiz ise, ancak, çok kuvvetli bir kültür kadar çok engin bir sezişe ihtiyaç hissettirir. Nasıl ki Gustav Flaubert, o hayrete lâyık Salambo'sunu bu iki kudreti ayni harikulâdelikle birleştirerek vücuda getirebilmiştir. Sanki Roma ile Kartaca arasındaki harbin içinde yaşamış gibidir. Sanki, asırlar, geriye doğru devrile devrile, onu, o devre, o heyecanlara, o insanlara ve en fevkalâdesi, o levhalara ve tabiate götürmüştür. Öyle ki, denizin coşkun veya durgun sularını yalayarak Kartaca kalelerine vuran ay ışığını, sanırsınız, Flaubert, bizzat kendi gözlerile görmüş, o kadar kuvvetle ürpermiş ve bu levhayı o ihtişamile ve adeta réel şeklile tasvir etmiştir. Bazı büyük muharrirler ve şairler de, böyle bir tarihî hads kudreti vardır. Burada muhayyeleyi hakikat kadar kuvvetli buluşumuz da bundandır. Fakat bunun gibi pek nadir şahsiyetler haricinde, hakikî şahidlerden, muhayyel ve rivayete müstenid bir takım başka realiteler yaratmak iddiasında bulunanlar, çok kere, sun'inin bazan gülünç bazan acıklı nümunelerinden başka bir şey getirememişlerdir. Burada, kafamızın kitabdan bilgisi kadar elimizin teması ve gözlerimizin görüşü olmadan en basit bir otu bile tanıyamayacağımızı, tanıyamayınca da onu tarif ve tasvir edemiyeceğimizi kaydetmek isterim.

Colette, meşhur bir Fransız kadın romancısı, gene kendisi kadar meşhur, ince bir kadın şair olan madam Kontes dö Noailles hakkında şu hatırasını anlatıyor:

«Bir gün Anna de Noailles beni ziyarete gelmişti. Kendsiini bahçemde gezdiriyordum. Bir aralık kokusundan pek hoşlandığı bir nebatı bana göstererek sordu:

— Nedir bu?

— Arıların bal aldığı melisa!

Cevabını verdim.

Anna de Noailles, hayretle haykırdı:

— Ya, sahi öyle mi? Demek şiirlerimde o kadar çok terennüm ettiğim melisa bu imiş!»

Bu ufak fıkra, zannederim, bu bahiste çok şeyler anlatabilir. Bilhassa şunu anlarız ki, kontesin bilhassa ahengine meclûb olarak birçok şiirlerinde kullandığı melisa kelimesinin reel kıymeti hakkında müşahedeye dayanan bir fikri yokmuş! Bu, onun büyük şair olmasına bir mâni teşkil etmemekle beraber, ihtimal, bir eksikliğini meydana vurmaktadır. Maamafih, her şeyden evvel his ve hayal lisanı olan şiirde bu nevi yarım bilgilere bir dereceye kadar göz yumulabilse de, hikâye ve roman gibi müşahede ve tetkikin tam bir kıymet aldığı nevilerde bu müsamahaya hafiften bile yanaşılamaz.

Evet, roman ve hikâyede buna hiç imkân yoktur. Hele romantik devir geçtikten sonra, roman ve hikâye gittikçe o kadar çok müsbet bilgiye ve adeta riyazî diyebileceğim bir tahlile dayanmağa başlamıştır ki, artık, rivayet tarikile bu sahada kalem oynatmak kelimenin en hafif manasile ancak gülünç düşebilir. Ne müellif, ne de eser ismi zikretmeden, bu gülünçlüğün hazin nümunelerini, yalnız başka edebiyatlarda değil, kendi yerli mahsullerimizde de hergün görebiliriz. Bunun için muhakkak bir kitab alıp uzun uzun karıştırmağa da lüzum yoktur. Rastgele bazı mecmua ve gazetelerdeki hikâyeler arasında da, tefrikalar arasında da, böyle, yaşanmamış, görülmemiş, tetkik edilmemiş parçalara sık sık rastlayabiliriz. Bilhassa gençlerin edebiyatında bu neviden kusurların bir tenkid adesesi önünde daha fazla genişlediğine şahid olmaktayız. Meselâ birisi Eyübsultanda bir vak'a tasavvur eder. Oranın mahalle hayatını, insanlarını göstermek iddiasındadır. Fakat bütün ömründe Eyübsultana belki dört kere ya gitmiş, ya gitmemiştir. Oradaki imamın, dükkâncının, memurun, oradaki sabah ve akşam hayatının, oradaki ıztırab ve neş'elerin, muhakkak. Rumelihisarındaki hayat ve tabiate benzediğini kat'iyetle nasıl iddia edebilir? Bunun için, kat'î surette, orada da öteki mahalde olduğu gibi daha yakından maşerî hayata karışmış olması lâzımdır. Sadece millî hayat ve tipler demekle de işin içinden sıyrılamaz. Çünkü, muhtin ve hattâ tabiatin bile insan ruhları üzerinde millî realiteden başka bir takım değişik ürpermeler vücuda getirdiği muhakkaktır. Gene meselâ bu Eyübsultan mevzuunda şunu da kaydedebiliriz: mezarlık içindeki bir evde oturanların ve böyle bir evde doğup büyüyen ve hattâ ihtiyarlıyanların ruhunda, muhakkak ki, Anadoluhisarı kıyısında oturan insanların duygularından büsbütün baska bir takım hâdiseler geçmektedir. Bir takım réfoulementlar daha uhrevî bir şekil almışlardır. Hâsılı, ne bileyim, gayri suurda ancak pek kuvvetli bir tahlilcinin sezebileceği - o da sezebilirse! - gizli ve esrarlı bir rüyaya benzer bir âlemin derinlikleri vardır. İşte müşahede, burada, realitenin kendisile beraber büyük bir kıymet almaktadır. Bunu ihmal eden romancı veya hikâyeci nihayet bir takım vak'alar anlatır amma, o vak'a kahramanlarının ruhunu tam kudreti ve hakikati ile ortaya koyduğu iddiasına girişemez. Kısa bir misal daha vereyim: işte Hüseyin Rahmi. Çocukluğunda ve gençliğinde pek iyi tetkik ettiği, çünkü içinde yaşadığı İstanbul mahalle hayatını tarihe vesika olacak bir realite ile yazabilmiştir. Halbuki onun mukallidleri, bu sahada ondan çok geri kalmışlardır. Nasıl ki, hayatı itibarile sosyeteye pek sokulmayan Hüseyin Rahminin, meşrutiyetten sonra yazdığı bir kısım romanlarında içtimaî hayatın fazla mübalâgalandırılmış ve belki de çapraşık bir cephesini görüyoruz. Bu cepheden tetkik edilirse, 1908 den evvel yazdıkları romanları sonradan yazdıklarına tercih etmemek kabil değildir. Şiire gelince. Fakat burada susayım. Çünkü yaşanmamış edebiyatın bu en asil nev'inde gittikçe o kadar fcei nümunelerle karşılaşmağa başladık ki...

Bu mevzu dahilinde şiirden gelecek yazılarımdan birinde bahsedeceğim. *Halid Fahri Ozansoy*

Sözün kısası

Çilek

E. Ekrem Talu

Oda mevsimini şaşırdı: Erkenci oldu. Eskiden, hem de aylar on iki gün farkederken, mübarek, gül yüzünü - oda turfandacı dükkânlarında - Mayısın sonlarına doğru ancak gösterirdi.

İstanbullular onun önce bir tek nev'ini tanırlardı; ve ona, tad ve bilhassa koku itibarile dünyanın hiçbir tarafında misli, menendi olmadığı için «Osmanlı» ünvanını vermişlerdi.

İstanbulun yalnız bir tek semtinde: Arnavudköyünde yetişir, oradaki meşhur tarlaların hududunu bir karış öteye geçti mi lezzetinden kaybeder, piçlenirdi.

Rabbimin hikmetinden sual olunmaz!. O birkaç dönümlük toprağa, kâinatın en nefis çilek mahsulü yetiştirmenin sanki imtiyazını vermiş gibi idi.

Gel zaman, git zaman memlekete frenk çileği dediğimiz tüy kabası, gudubet şey geldi, aşılandı, üredi. İri taneli, kıpkızıl, et yüzlü, kokusuz, ekşi, domates azmanı, mendebur bir meyva!

Nerede onda, Arnavudköylü, pembe, zarif, Osmanlı çileğinin kibarlığı, asaleti, ortalığa yayılan mis gibi kokusu?!

Şimdi hatırlıyorum: Ya «Servetifünunu nevsal» lerinden birinde, veyahud ki Besim Ömer Paşa merhumun «Nevsali Afiyet» adlı bir takviminde bu frenk çileğinin envaı hakkında resimli bir yazı çıkmış ve babam frenk ve Osmanlı çileklerini örnek tutarak bana şiirle nazım arasındaki farkı ilk defa o zaman izah eylemişti.

İşte o vakittenberidir her çilek yeyişte o mukayeseyi kendi kendime yaparım; ve pembe Osmanlı çileğinde Yahya Kemalin inceliğini.. kırmızı frenk çileğinde de «nasır edebiyatı» manzumelerinin kabalığını bulurum.

Gelgelelim, her türlü imtiyazları yok eden zamane Osmanlı çileği yetiştirmek imtiyazını da Arnavudköyü tarlalarının elinden aldı. Şimdi Karadeniz Ereğlisi de ayni nefasette ve ayni evsaftaki çileği - hem de daha erken - yetiştiriyor. Zarif ambalajlar içerisinde, yurdun her tarafına yayılan mis kokulu meyva işte oranındır.

Dedikleri doğru ise, bizim Arnavudköylüler bu meşru rekabetten pek müşteki imişler. Hakları yok değil.. değil amma, bilmeleri de lâzımdır ki dünyada hiçbir vaziyet ebedî olamaz.

Malûm a. her saltanatın mukadder bir zevali vardır.. Çileğin bile!

E. Ekrem Talu

TAKVİM

MAYIS		
Rumi sene 1357 — Mayıs 2	15 — Resmi sene 1941	Arabi sene 1360 — Hızır 10

PERŞEMBE

GÜNEŞ S.	GÜNEŞ D.	R. Âhır 18	İMSAK S.	İMSAK D.
5	43		8	59
9	24		7	20

	Öğle S.	Öğle D.	İkindi S.	İkindi D.	Akşam S.	Akşam D.	Yatsı S.	Yatsı D.
V.	13	10	17	06	20	19	22	09
E.	4	51	8	48	12	—	1	50

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye verilirken

Çörçil bugün Hess için beyanatta bulunacak

Eden: " Bu hâdise hiç de hayreti mucib olmamalıdır„ diyor

Londra, 15 (A.A.) — Bugün Çörçilin Hess meselesi etrafında beyanatta bulunması muhtemeldir.

Londra, 15 (A.A.) — Eden söylediği bir nutukta, Hess meselesini ima ederek ezcümle demiştir ki:

«— Almanlar tarihe karşı mücadele ediyorlar. Cebirle prensipleri kurmak istiyen bir miktar insanın ihtilâf emarelerini görmek hiç de hayreti mucib değildir.»

Irak Nazırlarının yaptıkları seyahatler

Ankarada bulunan Harbiye Nazırı Tahrana da gidecekmiş

Bağdad, 15 (A.A.) — Fevkalâde bir vazife ile Hicaza, kral İbnissuuda gönderilmiş olan Irak maliye nazırı bugün Bağdadda beklenmektedir.

Diğer taraftan hali hazırda Ankarada bulunan Irak harbiye nazırının Bağdada avdet ettikten sonra Tahrana gideceği bildirilmektedir.

Amerika Irak meselesinde tavassutta bulunmayor

Vaşington, 15 (A.A.) — Birleşik Amerika hariciye nezaretinin yüksek bir memuru Amerika hükûmetinin Irak meselesinde tavassut teklif ettiğine dair olan şayiaları tekzib etmiştir.

"Bu harb yalnız İngilterenin harbi değildir„

Amerikanın Londra elçisinin beyanatı

Londra. 15 (A.A.) — Amerikanın Londra büyük elçisi irad ettiği bir nutukta ezcümle demiştir ki:

«— Diktatörler müştereken hareket ediyorlar. Buna mukabil dünyadaki hüsnüniyetli bütün erkek ve kadınlar da müştereken hareket etmelidirler. Hürriyeti seven milletler bu muharebenin sade İngilterenin mücadelesi olmadığını idrake başlamışlardır.»

Sefir, Amerikanın İngiltereye daha büyük yardımda bulunacağını söyliyerek nutkuna nihayet vermiştir.

Amiral Darlan Ribbentropla görüşecek

Londra 15 (A. A.) — Amiral Darlan Vişiden hareket edecektir. Amiralın Fon Ribbentrobla görüşeceği söylenmektedir.

Vişi 15 (A. A.) — Dünkü nazırlar meclisinin toplantısında mühim kararlar verildiği zannedilmekte idi. Neşredilen tebliğ ümidlerin hilâfına mühim hususları ihtiva etmemektedir.

İngilizler Libyada iyi vaziyette

Kahire, 15 (A.A.) — Askerî mehafilden bildirildiğine göre İngilizler şimdi Libyada inisiyatifi ele almışlardır. İngilizler, motörlü devriye kollarile düşmanı Tobruk ve Sollumda hırpalamaktadırlar.

Ticaret ve Ziraat Vekilleri yakında Adanaya gidiyorlar

Ankara, 14 (Hususi) — Ticaret Vekili Mümtaz Ökmenin bütçe müzakerelerini müteakıb Adanaya gideceği haber verilmektedir.

Ziraat Vekili Muhlis Erkmenin de önümüzdeki Cuma günü Adanaya gitmesi kuvvetle muhtemeldir.

Hess'in bıraktığı mektublar...

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Hess'in hattı hareketi hakkında rayiç nazariyelerden bir tanesi, bu hattı hareketin, «Mein Kampf» da hazırlanmasına çok yardım etmiş olduğu iki tezden ilham almış bulunmasıdır. Bu iki tez şunlardır:

1 — İngiltere ile harbetmemek,
2 — Bolşevizm aleyhtarlığı.

İhanetle itham

Arkadaşlarının hepsinden daha idealist olan Hess, kendisini İngiltere ile harb ve Rusya ile pakt karşısında görünce, sanıldığına göre, tamamile hayal inkisarına uğramış ve binnetice Avrupada yegâne emin memleket olan İngiltereye kaçmıştır. Söylendiğine göre, Hess, bıraktığı mektubda, Hitler'i, partisini üzerine kurduğu prensiblere ihanet etmekle itham eylemiştir.

İhtimaller

Hess'in, Almanyanın harb siyasetile derin anlaşmazlık halinde bulunduğundan ve belki de iki memleket arasında sulh şartları teklif edebilecek vaziyette olabileceğini sandığından dolayı, İngiltereye gelmiş olması ihtimali gayri varid değildir. Fakat tebarüz ettirildiği veçhile, bu gibi tekliflerin İngilterede hiçbir tesiri olmıyacaktır ve İngiltere, harbi muzaffer sonucuna kadar takibe azmetmiş bulunmaktadır.

«Oğlumu ne zaman tekrar göreceğim»

Londra 14 (A.A.) — B. Rudolf Hess'in paraşütle İskoçyada inmesi hakkında dün akşam neşredilen haberler Londranın bütün mahfellerinde çok büyük bir merak uyandırmış ve bu beklenmedik hâdisenin sebebleri hakkında birçok tahminlere yol açmıştır.

B. Hess, gazete muhabirlerinin verdikleri haberlere göre, kısa bir müddet kaldığı çiftlikte oğlunun fotoğrafını göstererek «Onu, Almanyada bıraktım. Kimbilir ne zaman tekrar göreceğim?» demiştir.

Son haberlere göre B. Hess'in ancak resmî şahsiyetlerle temas edebileceği meçhul bir semte gönderildiği öğrenilmiştir.

Kızıldeniz harb sahası

(Baştarafı 1 inci sayfada)

rüsefer eden her vapur maynlerle ve diğer harb tedbirlerile tahrib edilmek tehlikesine maruzdur.

Alman hükûmeti Süveyş körfezini ve Suudî Arabistan suları hariç olmak üzere Akaba körfezini de ihtiva etmek üzere Kızıldenizin şimal kısmında seyrüsefer etmemelerini vapurlara ihtar ediyor.

Dün gece bir garson çaklanarak öldürüldü

Dün gece geç vakit Galatada bir cinayet işlenmiş, bir sabıkalı Kadri isminde bir garsonu bıçakla yaralıyarak öldürmüştür.

Cinayet etrafında edindiğimiz malûmata göre, vak'anın sebebi ve cereyan tarzı şudur:

Galatada Necatibey caddesinde Vasile aid işkembeci dükkânında garsonluk yapan Kadri adında biri, son günlerde o civarlarda gayri muayyen yerlerde yatıp kalkan Portakal Mustafa adında bir sabıkalı ile henüz mahiyeti anlaşılamıyan bir meseleden dolayı dargın bulunmaktadırlar.

Dün gece geç vakit işkembeci dükkânının önünde dolaşmakta olan Portakal Mustafaya, garson Kadri bir göz işareti yapmış, o da bu harekete hiddetlenerek Kadriye hücum etmiştir. İki taraf arasında bir müddet devam eden boğuşma esnasında Portakal Mustafa bıçağını çekerek, garson Kadriyi kasığından ağır surette yaralamıştır.

Aldığı bu bıçak yarasının tesirile kanlar içinde yere serilen garson bir müddet sonra ölmüştür.

Katil, hâdiseyi müteakıb vak'a mahallinden uzaklaşmış, bir semti meçhule kaçmıştır.

Noksan kibrit kutuları

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zakeresini yaparak kabul ettikten sonra İnhisarlar Umum Müdürlüğü teşkilât kadrolarına müteallik kanun lâyihasının müzakeresine geçmiştir.

Maddelerin müzakeresine geçilmesi münasebetile bu teşkilât kadrosuna aid kanunun yeni bir takım masrafları istilzam edip etmediği hakkında sorulan bir suale cevaben Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz yeniden hiçbir masraf ihtiyar olunmadığını bütçesile verilmiş olan tahsisat çerçevesi içinde kalınmış olduğunu söylemiştir.

Noksan kibrit kutuları

Kibrit inhisarının vaziyetile kibrit kutularında noksan ve kibritlerde tesadüf edilen tehlikeli ârızalar ve fiatlarına yapılmakta olan on para zamlar üzerinde Ziya Gevher Etili (Çanakkale) tarafından sorulan suallere karşılık olarak verdiği cevabda İnhisarlar Vekili, kibrit inhisarının 20 sene müddetle bir işletme şirketine tevdi edilmiş bulunduğunu ve bunun kontrolu ve kibrit fiatlarının tayin ve tesbiti işinin Maliye Vekâletini alâkadar eylediğini, kibritlerde görülen ârızanın harb dolayısile başka yerlerden temin edilen eczanın bu ârızalara sebeb olduğunu, bunun ıslahı ve kutulardaki kibrit adedi noksanının önüne geçilmesi için lâzım gelen tedbirlere başvurulduğunu bildirmiştir.

Maliye Vekilinin izahatı

Maliye Vekili Fuad Ağralı, kibrit fiatlarına yapılmakta olan zam veya tenzilin mevcud mukavele hükmüne göre dolar fiatında görülen temevvüçlere nazaran icra edildiğini bildirmiştir.

Hatiblerin istekleri

İzzet Arukan (Eskişehir) İnhisar İdaresi kadrosunda görülen murakabe heyetinin Vekâlet kadrosu içinde yer alması lâzım geldiği mütaleasında bulunmuş, Ziya Gevher Etili de ayni noktai nazara iltihak ettiğini söyledikten sonra ihtısas mevkilerine aid cetveldeki bazı vazifeler üzerinde durarak bunların esas kadroya alınmasını istemiştir. Mazhar Müfid, müdür muavinlikleri ihdasında bir zaruret görülmediğini kaydederek kadro ve teşkilât üzerindeki düşüncelerini izah eylemiştir.

Kadro ve ihtısas mevkileri

Bütçe encümeni reisi İsmet Eker (Çorum) ve mazbata muharriri Sırrı Day (Trabzon) kadro ve cetvellerdeki vazife ve memuriyetlerle bunların encümende tetkiki esnasında gördükleri tadiller etrafında izahat vermişler ve bu müzakerenin sonunda kanun lâyihasındaki kadronun tetkiki için muhtelit bir encümene verilmesi hakkındaki takrirle lâyihanın bütçe encümenine iadesi, umum müdür muavinliklerine aid vazifelerin kadrodan çıkarılması, ihtısas mevkilerinden bir kısmının esas kadroya alınması taleblerini ihtiva eden takrirler okunmuş ve reddolunmuştur.

Bunu takiben kanun diğer maddeleri okunarak kabul edilmiş ve birinci müzakeresi bitirilmiştir. Meclis Cuma günü toplanacaktır.

Dün geceki feci kamyon kazası

Dün gece Şişlide bir kişinin ölümile neticelenen bir kamyon kazası olmuştur. Şoför Mehmed oğlu Cemal Çakmağın idaresindeki Çatalca 97 plâka sayılı kamyon, dün gece Şişli caddesinden süratle ilerlerken, bu sırada yolun bir tarafından diğer tarafına geçmekte olan Raifpaşa apartımanı kapıcısı Suada çarpmıştır.

Kamyon süratle gittiğinden bu çarpma çok ani ve şiddetli olmuş, zavallı kapıcı kamyonun tekerlekleri altına düşerek feci bir şekilde ezilmiş ve ölmüştür.

Şoför yakalanmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Fransız - Alman anlaşması

Anlaşma Vişi hükûmeti tarafından tasvib edildi

Vichy 14 (A.A.) — Ofi Fransız ajansı bildiriyor:

Nazırlar meclisi Mareşal Petainin reisliği altında toplanarak Amiral Darlanın Fransız - Alman müzakereleri hakkındaki izahatını dinlemiş ve bu anlaşma metnini ittifakla tasvib etmiştir.

Bu müzakerelerin tesirleri yakında görülecektir.

Anlaşma

Londra 14 (A.A.) — Royter:

Vichy'den gelen haberlere göre, eşya ve kıymetler nakliyatı hakkında aktedilen yeni anlaşma mucibince, işgal altındaki mıntaka ile işgal altında bulunmıyan mıntaka arasında eşyanın serbestçe nakline müsaade olunacaktır. Yegâne tahdidat bazı iptidaî maddelere aiddir. Frank tediyatında tahdidat yoktur. Fakat altın ve ecnebi para münakaleleri yasaktır.

Geçen hafta Pariste Amiral Darlan ile Alman makamları arasında imzalanan anlaşmanın bu ay sonlarında mer'iyete girmesi muhtemeldir.

İngiliz ve Alman ajanslarına göre

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lerin hitamına intizar olunması rica edilmektedir.

Müzakerelerin neticeleri

Berut 14 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Bağdaddan alınan haberler, Irak harbiye nazırı Şevketin Ankara seyahati neticelerinin memnuniyet verici olduğunu ve nazırın Bağdada avdetine sükûnetle intizar edildiğini bildirmektedir.

Bağdad siyasî mahfelleri bu seyahatin neticelerine Yakınşark vaziyetinin müstakbel inkişafı bakımından büyük bir ehemmiyet atfediyorlar.

Harb vaziyeti

Berut 14 (A.A.) — 15 numaralı Irak tebliği:

Üç düşman bomba tayyaresi bugün Almussayah karargâhı üzerinde uçarak müteaddid bombalar atmışlardır. Hasar ehemmiyetsizdir. Bir tayyare düşürülmüş ve mürettebatı esir edilmiştir.

Dün saat 19 a doğru İngiliz tayyareleri müteaddid karargâhlar üzerinde uçmuşlarsa da bombalarını atmadan Irak tayyareleri tarafından tardedilmişlerdir.

Bir düşman bomba tayyaresi Alnastiyah üzerinde uçmuş ve birkaç bomba atmıştır. Fakat hasar olmamıştır.

Akdenizde Alman torpil gemileri

(Baştarafı 1 inci sayfada)

meb'us hükûmetin Vichy nezdinde protestoda bulunup bulunmadığını sormuştur.

Hariciye nazırı Eden verdiği cevabda bu haberi yalanlamamış, fakat Vichy'ye bir protestonun bugünkü şeraitte yapılacak bir şey olduğu fikrinde bulunmadığını söylemiştir.

Eden'in Fransız - Alman anlaşması hakkında beyanatı

Londra 14 (A.A.) — Hariciye nazırı Eden, bugün Avam Kamarasında, Fransada iki mıntaka hududunda kolaylıklar gösterilmesi ve işgal masraflarının azaltılması hakkındaki Fransız - Alman anlaşması hakkında beyanatta bulunmuş ve demiştir ki:

Bu sözde fedakârlıklara mukabil Fransanın ne gibi fedakârlıklarda bulunduğu hakkında hiç bir resmî beyanat yapılmamıştır. Fakat anlaşma, Vichy'de, iş birliği zımnında yeni bir adım olarak telâkki edilmektedir.

Amiral Darlanın kabul ettiği fedakârlıklar ne olursa olsun, Fransız milletinin, keni kaynaklarını Almanlar tarafından sistematik surette talan edilmesine mâni olmak için ne kadar gayri muktedir bulunursa bulunsun kendi arzusu ile Alman davası için çalışacak, bu suretle kendi ıztırabları devresini uzatacak ve kendi istihlâsı gününü gerilestirecek kadar asîl an'anesine sadakatsiz bulunacağına inanmak istemiyorum.

Hess Mısırda doğmuş

Hess hakkında ihtiyar dadısının beyanatı

Kahire 14 (A.A.) — B. Rudolf Hess'in ihtiyar dadısı Frau Paula, Reuter ajansının muhabirine hususî olarak verdiği bir mülâkatta şunları söylemiştir:

«Rudy'nin deli olduğuna inanmıyorum. Bence ya nazi partisinde büyük bir yarık açılmış, yahud da Hess, çok vasi bir plân düşünmüştür. Rudolf'a gençlik çağlarına kadar ben baktım. O, geniş fikirli, metin seciyeli ve son derece namuslu bir çocuktu. Pek küçük yaştanberi Almanyanın mağlûb edilemez bir kuvvet olduğunu iftiharla söyler ve gerek mektebde gerek başka sahalarda daima birinci olmağa çalışırdı. Bundan başka mühim siyasî meseleler üzerinde babasile münakaşa etmeği âdet edinmişti

Mısırda doğmuş olan Hess, ilk tahsilini bu memlekette yapmıştır.

Amerikada tahminler

(Baştarafı 1 inci sayfada)

tahminleri ve Alman resmi noktai nazarını bildiren uzun Londra ve Berlin telgraflarını neşretmektedir. Umumi kanaat, Hess'in, Nazi partisinde vukua gelen bir anlaşmazlık neticesinde kendisini kaçmak mecburiyetinde hissettiği ve bu anlaşmazlığın da. tahminlere göre, Hitlerin Rusya ile daha sıkı bağlar tesisi inisiyativinden neş'et etmiş olduğu merkezindedir.

Gazeteler, başmakalelerinde, bilhassa, hâdisenin doğuracağı neticelerden ve Nazi partisinin Hess'in kaçması ile kendisini gösteren dahilî vaziyetinden bahsetmektedir. Bazı mahfeller, bu hâdisede, Nazi partisinde mümkün bir ikiliğin ilk emarelerini görmekte, diğer bazı mahfeller ve bu arada bilhassa radyo münekkidleri, halkı buna inanmaktan ihtiraza davet etmektedirler.

Nevyork Times, Çörçilin belki Hess ile bir görüşmede bulunacağı haberini vermekte, diğer gazeteler de Hitlerin parti zimamdarları ile görüştüğünü bildiren Berlin telgraflarını nesreylemektedir

Nevyork Times gazetesinin Vaşington muhabirine göre. Amerikan devlet memurları Hess hâdisesi hakkında ne düsüneceklerini bilmemektedir. Diğer taraftan Nevyork Herald Tribune gazetesine göre, Ruzveltin Panamerikan konferansında söyliyeceği nutku sonraya bırakmasının sebebi Hess'in kaçmasıdır.

Alman - Rus münasebatı

Vasington 14 (A.A.) — Hess'in kaçışı hakkında birçok Amerikalı yüksek memurların kanaati şudur ki, Hitlerle Hess arasında Rusyaya ve Alman - Rus münasebetlerine dair ihtilâf çıkmıştır.

Hariciye nazırı Hull, dün sabah Hess'e aid henüz resmî hiç bir telgraf almadığını söylemiştir.

Hess'in yapacağı ifşaat Berlinde merakla bekleniyor

Stokholm 14 (A.A.) — Reuter:

Gazetelere gelen haberlere göre, B. Hess'in İngiliz makamlarına ne gibi ifşaatta bulunacağı Berlinde merakla beklenilmektedir. Berlinde B. Hess'in tedricen mes'ul vazifelerden uzaklaştırılmış olduğuna ve bir «facia» olan hastalığına ısrarla işaret edilmektedir. Berlin'de söylendiğine göre firar hâdisesi ne dahilde, ne de hariçte bir mâna ifade etmiyecektir.

Stokholm'da zannedildiğine göre şimdi bazı idamlar yapılması imkân dahilindedir. Hâlen bazı kimselerin yalnız tevkif edilmiş olması nazilerin mahirane bir oyunudur. B. Hess'in yazdığı veda mektubunun neşredilmiyeceği zannedilmektedir. Maamafih yakında bir tebliğ çıkarılacağı tahmin edilmektedir.

Pe simet stoku vücude getirelecek

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

nen hazırlanan kararname de Heyeti Vekilece tasdik edildi. Kararname şudur:

Toprak Mahsulleri Ofisi elinde bulunan veya imal edeceği unların bir kısmile ve Ticaret Vekâleti tarafından tayin edilecek miktarda peksimet yapmaya ve bu peksimetlerden memleket ihtiyacı olarak stoklar vücude getirmeğe memur edilmiştir. Bu peksimetler ihtiyaç halinde resmî daire ve müesseselerle halka Ofise mal olduğu fiata satılır.

Hırvatistan tacı İtalya Kralına teklif edilmiş

Budapeşte 14 (A.A.) — Ofi:

Magyar Nemzet gazetesinin bildirdiğine göre, Hırvatlar, Hırvat tacını İtalyan kralına teklif edeceklerdir. Bunun için, Hırvat heyeti 16 veyahud 17 Mayısta Romaya gidecektir.

Diğer tarattan, Pres Urg'da çıkan ve Slovakyadaki Alman etnik grupunun gazetesi olan Grenzbote gazetesi de, Hırvatistanın İtalyan ırkından bir kralı olacağını tahmin etmektedir. Bu gazetenin tarih ettiğine göre, Hırvat devleti müstakil bir devlet olduğu için İtalyan kralı bu tacı bizzat kendisi kabul etmiyecek ve bu gazetenin Roma muhabirine göre, dülde Spolete'yi Hırvatistan kralı olarak göstereceklerdir.

Bütün Macar gazeteleri, bu haberi birinci sayfalarında vermekte, fakat baslıklarına bir istifham işareti koymaktan da hâlı kalmamaktadır.

Hess'in bıraktığı notlar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

oldukça uzun notlar bırakmıştır. Bu notlardan anlaşıldığına göre, Hess, kendisini, kendi inisiyativile ve «hakikati İngiltereye görmeğe» muvaffak olmak şartile, bir uzlaşma anlaşması ile harbe nihayet verecek bir İngiliz - Alman sulhünü elde edebilecek vaziyette sanmakta idi. Hess'in bu hareketi, hakiki imkânlardan tamamile gafil bulunduğunu gösterdiğinden dolayı ve ayni zamanda yapılış tarzı sebebile, ancak Hess'in sabit fikirlere saplanmış olması ile kabili izahtır. Bu hareket, her şeyden evvel, Hess'in vahim surette hasta bulunması dolayısile daha kolayca temayül ettiği müphem insani düşüncelerden ilham almışa benzemektedir.

«İngiltere harbe devam ediyorsa...»

Rudolf Hess, malûm olduğu üzere daima yalnız pek az kişiye açık olan Alman başkumandanlığı plânlarını pek tabiî bilmemekle beraber, bütün şiddetile sevkedilen Alman - İngiliz harbinin, İngiltereye yapılacak yardımlar her ne olursa olsun, mukadder surette İngilterenin yalnız bir mağlûbiyetine değil, fakat tam imhasına varacağına emin olmak için oldukça malûmat sahibi bulunuyordu. Hess, Almanyanın yalnız askeri kudreti hakkında değil, fakat dahilî ve ekonomik vaziyeti hakkında da İngilterenin yanlış fikirlerden hareket ettiğini biliyordu. Bıraktığı yazılardan sarih surette şu cihet meydana çıkmaktadır ki, Hess'e göre, İngiltere harbe devam ediyorsa, bu İngiliz efkârı umumiyesinin Çörçil ve zümresi tarafından aldatıldığından dolayıdır ve, Hess'in yazdığı gibi, sırf bu zümre dünyanın sulha kavuşmasına mâni olmaktadır ve bu da ada halkı için müthiş neticeler doğuracaktır.

Hess lord Hamilton'u arıyor

Rudolf Hess, hakikî vaziyet hakkında başka İngiliz şahsiyetlerini aydınlatmağa muvaffak olursa, İngiltereyi bugünkü zimamdarlarının deliliği hakkında ikna etmenin mümkün olabileceğini sanmıştır. Rudolf Hess, Lord Hamiltonun şahsında, aradığı şahsiyeti bulacağını zannetmekte idi. Hess, Lordla pek muhtemel olarak 1936 da olimpiyadlarda tanışmıştır. Hess, benzini bittikten sonra, Lord Hamiltonun malikânesi civarında paraşütle yere atlamıştır. Hess, her halde, Lord Hamiltonun ve tanıdıklarının İngilterede lüzumlu nüfuzu haiz olduklarını sanıyordu. Hess, Çörçil ile görüşmede bir fayda olmadığına inanıyordu. Nitekim, hiç bir suretle bizzat İngiliz başvekili ile görüşmek arzu etmediğini sarih surette kaydeylemiştir.

Rudolf Hess'in vasiyetlerinden anlaşıldığı veçhile, kendisi vazifesinin muvaffakiyetinden emin bulunuyordu ve takriben iki günde geri döneceğini tahmin ediyordu. Hattâ, kendisine avdet için lüzumlu benzinin de verileceğini sanıyordu. Hess, projelerinden kimseye, hattâ ailesine dahi, bahsetmemiştir. Ailesini pek yakında yeniden göreceğini ümid etmekte idi.

Şehir Haberleri

Mühim bir kayıb

Necib Serdengeçti vefat etti

Şehir Meclisi birinci reis vekilinin cenazesi bugün 11-30 da merasimle kaldırılıyor-

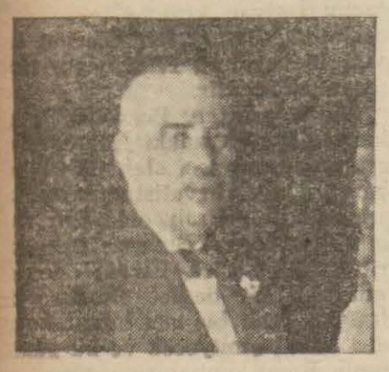

Merhum Necib Serdengeçti

İstanbul umumî meclisi birinci reis vekili Necib Serdengeçtinin evvelki akşam vefat etmiş olduğunu teessürle haber aldık. Mora Yenişehri eşrafından Bay Ali Rızanın oğlu olan Necib Serdengeçti pek eski ve şerefli bir Türk ailesine mensub, güzide hasletler sahibi bir zattı. Darülfünunun ecza fakültesinden mezundu. İş hayatında namuslu ve müteşebbis bir tüccar olarak tanınmış, ayni zamanda uzun müddettenberi içtimaî teşkilâtta hizmet etmiş, sevgi ve hürmet kazanmıştı. Necib Serdengeçti eski meclisi umumii vilâyette, cemiyeti umumiyei belediyede ve 1930 de vilâyetle belediyenin tevhidinden sonra da İstanbul umumi meclisinde aza olarak çalışmıştır. Ayni zamanda 1930 danberi üç devredir, bu meclisin reis vekilliğini ifa ediyordu. Ticaret odası reisliğinde ve Cümhuriyet Halk Partisi vilâyet idare heyeti azalığında da senelerce hizmeti görülmüştür.

Bu sene altmış yaşına girmiş olan Necib Serdengeçti bir iki ay evvel hastalanmış, hastalığının karaciğer kanseri olduğu anlaşılmış, tedavi ve ihtimamlara rağmen hastalık amansız bir süratle ilerliyerek ölümle neticelenmiştir.

Necib Serdengeçtinin cenazesi bugün saat on bir buçukta Beyoğlu zükûr hastanesinden kaldırılarak belediye binası önüne getirilecek ve orada bir hürmet vakfesi yapılacaktır. Belediye binası önünden itibaren Beyazıd camisine kadar cenaze alayı polis ve itfaiye efradı tarafından sarılarak umumî meclis azasının vilâyet ve belediye mensublarının iştirakile ve yaya olarak götürülecektir. Cenaze namazı Beyazıd camisinde kılındıktan sonra otomobillerle Bakırköyüne gidilerek cesed, merhumun oradaki aile makberesine defnedilecektir. Ailesine, umumî meclise ve dostlarına taziyetlerimizi bildiririz.

Umumî meclis azasını davet

İstanbul Vali ve Belediye Reisliğinden: İstanbul umumî meclisi birinci reis vekili Necib Serdengeçtinin vefat etmiş olduğu teessürle öğrenilmiştir. Merhumun cenazesi 15 Mayıs 1941 Perşembe günü saat 11,30 da Beyoğlu Zükûr hastanesinden kaldırılacak, cenaze namazı öğle vakti Beyazıd camisinde kılınacak ve Bakırköyüne götürülerek aile makberesine tevdi olunacaktır.

İstanbul umumî meclisi azasının cenaze merasiminde hazır bulunmaları cira olunur.

Buz kaça satılacak?

Belediye, ayın 20 sinde şehrin buz ihtiyacının temini işini müteahhide ihale edecektir. Evvelce yapılan hesablara göre buzun kilosunun 100 paraya satılması muvafık görülmüştü. Ancak son günlerde bunun mümkün olamıyacağı ve 3 kuruş 30 paraya satılabileceği anlaşılmıştır. Keyfiyet İktisad Vekâletine bildirilmiştir.

Mahkemelerde:

Garib bir sarkıntılık davası mahkemede

Yüksek tahsil talebesi iki genç yolda rastladıkları bir kadının peşinde kocasının dükkânına kadar girmişler ve orada kızılca kıyamet kopmuş

Sultanahmed 3 üncü sulh ceza hâkimi dün, hayli garib bir sarkıntılık, karşılıklı hakaret ve darb davasının duruşmasına bakmıştır.

Vak'anın kahramanları yüksek tahsil yapan içtimaî mevki sahibi iki gençle, Beyazıdda bir şekerci dükkânı sahibi ve karısıdır. İddiaya göre, delikanlılar köprünün Üsküdar iskelesinde şekercinin genç karısına takılmışlar, tâ Beyazıda kadar takib ederek, nihayet kocasının dükkânına sığınan kadının arkasından oraya dahi girmişlerdir. Şekerci işi anlayınca, müdahale etmiş ve böylece aralarında kızılca kıyamet kopmuş.

Netice ise malûm: Önce karakollık, sonra da mahkemelik olmuşlar.

Şekercinin genç ve ilk bakışta evine bağlı bir kadın olduğu anlaşılan, masum tavırlı karısı mahkemede hüngür hüngür ağlıyarak başına geleni şöyle anlatmıştır:

«— Teyzeciğim birkaç gündenberi bizde misafirdi. Dün saat beş buçuk, altı sularında kız kardeşimle beraber teyzemi köprüye götürdük, Üsküdar vapuruna bindirdik. Dönüşte bu gençler peşimize takılmasınlar mı? Yanımıza yaklaşarak, söz attılar «bayanlar, sizinle tanışabilir miyiz?» dediler. Biz aldırmadık, yolumuza devam ettik. Derken, tramvaya bindik, onlar da arkamızdan A! Üstüme fenalık geldi. Neyse, kız kardeşimle birlikte kocamın dükkânına girip oturduk. Aradan birkaç dakika geçti, gecmedi, gene kapıda göründüler. Biri dışarıda kaldı, öbürü içeri girip, şeker istedi. Kocam şekeri tarttı, verdi. Fakat, adamın gözü bende, gitmiyor. Artık, bu kadarı fazlaydı. Kocam da işin farkına vardı, kendisine «ne bakıyorsun, sekerini alıp gitsene!» dedi. Vay sen misin söyliyen? Özrü kabahatinden büyük, üstelik kocamın üzerine hücum etmez mi? Biz, evin anahtarını alıp dükkândan çıktık. Hepsi bir olmuş, arkamızdan yetiştiler. Bir tanesi «ben memurum, çıkar hüvyietini göreceğim» dedi. Öteki koluma yapıştı. Bir başka arkadaşları da koşayım derken, çamura yuvarlandı. Derken, kocam bizi kurtarmağa geldi, geldi amma...»

Hâkim:

«— Geldi, sonra ne oldu?»

«— Ne olacak, o bu kadar adamla başa çıkabilir mi? Üstüne hücum ettiler, kaçtı.»

«— Ey sonra ne oldu? Devam et.»

«— Onlar üç kişiydiler, kocam bir kişi. Başa çıkamazdı ki.. Sonra, bir bekçi geldi. Biz davacı olduk, karakola gittik.»

Gençler ise kadınların peşine takıldıklarına dair iddiayı külliyen reddetmişler, bunlardan biri demiştir ki:

«— Bayanlara Üsküdar iskelesinden rastladığımız yalan. Ben Sirkeciden tramvaya binmiştim, bayanı orad gördüm. Kahkahalarından tanıdım.Çok gülüyordu çünkü. Sonra Bahçekapıda tramvaydan indim.»

«— Bahçekapıda mı?»

«— Sahi, Bahçekapı Sirkeciden evvelki istasyon. Pardon, bay hâkim. Dilim dolaştı, Çarşıkapı diyecektim.»

«— Yani, bayanların indiği istasyon?»

«— Eh, öyle gibi.. fakat, bundan bir şey çıkmaz. Ben onların indiğini görmemiştim ki...»

Bundan sonra her iki genç de döyüldüklerini, hakarete uğradıklarını ve mukabil davacı olduklarını söylemişlerdir.

Müteakiben mahkeme şahidleri dinlemiştir. Davacı kadının 15 yaşında kız kardeşi, yaşı küçük olduğu için yeminsiz dinleneceğini anlayınca üzülmüş ve:

«— Ben büyüdüm, amma, ne yapayım, madem usul böyle, yeminsiz dinleyin. Yemin etmiyorum, fakat kendimden büyüğüme karşı yalan söylemem.»

Demiş, vak'ayı ablası gibi naklettikten sonra, şunları ilâve etmiştir:

«— Tramvayda bunlar bize tuhaf tuhaf sözler söylüyorlardı. Sert durayım, dedim amma, beceremedim, güldüm. Ne yapayım, sinirim vardır, kendimi tutamam.»

Neticede hâkim bazı şahidlerin celbi için duruşmayı talik etmiş, suçlu gençlerden birinin de tevkifine karar vermiştir.

Fakat, koridora çıkınca iş değişmiş, şahidler, dinleyiciler, tarafları mahkemeye getiren bekçi, mübaşir, daktilo davacıların etrafını çevirmişler:

«— Gelin, davanızdan vazgeçin. Çocuğun istikbali mahvolacak.»

Diye yalvarıp, yakarmağa başlamışlardır. Önce davacı bayan insafa glemiş ve kocasına:

«— Bu kadarına gönlüm razı değil. Elin çocuğuna yazık günah değil mi? Affedelim.»

Demiş, kocası karısının yufka yürekliğine önce kızmış ise de, etrafın ısrarı karşısında o da affa razı olmuştur.

Hep birlikte yeniden mahkemeye girmişler, hâkim huzurunda barıştıktan sonra, adliyeden çıkıp gitmişlerdir. Delikanlılar da bir daha sokakta kadına takılmıya tövbe etmişlerdir.

Anteb fıstığı ihracatçılar birliği

Ticaret Vekâleti teşkilâtlandırma umum müdürlüğü tarafından, merkezi Gaziantebde olmak üzere bir «Anteb fıstığı ihracatçılar birliği» kurulmuştur. Birliğin faaliyet sahası bütün Türkiyeye şamil bulunacak ve birliğe dahil olmıyan tüccarlar fıstık ihraç edemiyecekler dir.

Uyuşturucu madde kaçakçıları

Zabıta dün şehrin müteaddid yerlerinde faaliyette bulunan 16 uyuşturucu madde kaçakçı ve müptelâsını yakalamıştır.

İçlerinde üç de kadın bulunan suçluların ekserisi sabıkalı kaçakçılardır. Haklarındaki tahkikat evraki dün geç vakit ikmal olunan suçlular, asliye beşinci ceza müddeiumumiliğine teslim edilmişlerdir.

Bugün hava şehidlerimizi anıyoruz

Merasim 13 de başlıyacak. memleket semalarını korumak için ölen şehidlerimiz için nutuklar söylenecek

Bugün kahraman hava şehidlerimizin aziz ruhlarını tebcil etmek için Fatih parkındaki tayyare abidesi önünde bir ihtifal yapılacaktır.

Merasime iştirak edecek davetlilerle asker ve polis müfrezeleri ve mektebliler saat 12 den itibaren yerlerini almış bulunacaklardır. İhtifal tam saat 13 te İstanbul merkez komutanı tarafından açılacak ve verilecek «ti» işareti üzerine bütün davetlilerle askerî kıt'a ve mektebliler selâm vaziyeti alacaklardır. Bu esnada Fatih parkında, Beyazıd, Galata kulelerinde, resmî daire ve müesseselerde, vapurlarda bayraklar ağır, ağır yarıya kadar indirilecektir. İhtiram vakfesi müddetince bütün gemi ve fakrikalar düdük çalacaklardır.

Bilâhare merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına bir hava şubayı ile Türk Hava Kurumu, Şehir Meclisi ve yüksek okullar namına nutuklar söylenecektir. Müteakiben mızıka matem marşını çalacaktır, bir kıt'a asker havaya üç el ateş edecektir.

İhtifale iştirak eden kıt'alarla okulların geçid resmini müteakib abideye, Halk Partisi, Hava Kurumu, Kolordu ve Belediye namına birer çelenk konularak merasime nihayet verilecektir.

Anadoluya gitmek istiyenlerin sevki

Çocuklarının imtihan vaziyeti dolayısile gidemiyenler bundan sonraki postalarla gönderilecekler

Şehrimizden meccanen hükûmete vesaitile Anadolunun muhtelif yerlerine gitmek istiyen vatandaşların sevkine devam olunmaktadır.

Haydarpaşadan trenle dördüncü kafile dün saat 14,30 da Adapazarına hareket etmiştir. Bugün de beşinci kafile gene Adapazarna gönderilecek, ayrıca saat 13 de İzmire bir vapur kaldırılacaktır.

Çocuklarının imtihan vaziyeti dolayısile şimdiye kadar gidemiyen vatandaşlar da bundan sonraki postalarla gönderileceklerdir.

Yenicaminin arkasındaki dükkânlar

Yenicami parkı arkasında bulunan ve belediyece istimlâk edilen dükkânlar yıkılarak bu saha tamamen temizlenmiştir.

Mısırçarşısı kapısına isabet eden birkaç dükkân da son günlerde yıkılmış ve enkazının kaldırılmasına başlanmıştır.

Eminönü kaymakamlığı Yenicami parkına kalbedilecek olan bu sahanın biran evvel tanzimi işile yakından meşgul olmaktadır. Kaymakam vekili Cevad Çapanoğlu dün buraya giderek yapılan faaliyeti gözden geçirmiştir.

TİYATROLAR

18 Mayıs 941 Pazar günü akşamı saat 21 de Şehir Tiyatrosu komedi kısmında (Asım Baba) jübilesi
Münir Nurettin konseri
HALK OPERETİ
Naşid ve Halide Pişkin
Gişe hergün açıktır

İLÂN

Osmanlı Bankasından: Osmanlı Bankasının Galata merkezile, Yenicami ve Beyoğlu şubeleri veznelerile kiralık kasa daireleri, 5 Mayıs 1941 Pazartesi gününden itibaren, iş'arı ahire kadar aşağıda yazılı saatlerde açık bulunacaktır:

Vezne saatleri: Saat 9.30 dan saat 13,30 a kadar - adi günlerde.

Saat 9,30 dan saat 11,30 a kadar - Cumartesi günleri.

Kiralık kasa daireleri: Saat 9,30 dan saat 14,30 a kadar adi günlerde.

Saat 9,30 dan saat 12,30 a kadar - Cumartesi günleri:

Maarif Vekili dün Basın Birliğini ziyaret etti

Mutad gazeteciler toplantısı, dün saat 17 de Basın Birliğinin Beyotlundaki merkezinde yapılmış, bu toplantıda Maarif Vekili Hasan Âli Yücel, vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdarla, Parti müfettişi Resad Mimaroğlu da hazır bulunmuşlardır. Vekil ve Basın Birliğinin misafirleri, birlikte genç ressamlar tarafından açılmış olan sergiyi de ziyaret etmişlerdir. Maarif Vekili, geç vakte kadar matbuat mümessillerile görüşmelerde bulunmuştur. Dün bu münasebetle birlikte bir de çay ziyafeti verilmiştir. Resim, dün kü toplantıdan bir intıbaı tesb etmektedir.

Askerlik işleri:

Mutad yedek subay yoklamaları

Birinci Tüm. Askerlik Dairesi Başkanlığından:

1 — Dosya ve kayıd numaralı yedek sübayların her sene Haziran ayında yapılmakta olan yoklamalarına 2 Haziran 941 Pazartesi gününden 30 Haziran 941 Pazartesi günü akşamına kadar kayıdlı bulunduğu şubelerce devam edilecektir.

:2 — Her sınıf ve rütbenin yoklama muamelesi için şubelerine gelecekleri günler askerlik şubelerince ayrıca ilân edilecektir.

3 — Mayıs ayında yapılan maaş yoklamasile Haziran yoklamasının hiçbir alâkası yoktur. Yani Mayıs maaş yoklamasını yaptırmak Haziran yoklamasına gelmemeği icab ettirmez. Haziran yoklamasının kendisine aid hususatı vardır.

4 — Temmuz ayında yaş haddine uğrıyacak olan yedek sübaylar dahi bu yoklamaya gelmek mecburiyetindedirler.

5 — Malûl dahi olsa bu yoklamalara yaş haddine uğramamış bütün yedek sübayların gelmeleri lâzımdır.

6 — Bazı yedek sübaylar yaş haddine uğradığından yoklamaya gelmemektedir. Bunlar hüviyet cüzdanlarına bu hususu işaret ettirmeleri lâzımdır.

7 — 1076 sayılı kanun mucibince Haziran yoklamaları için kayıdlı bulunduğu şubelere ya bizzat müracaat etmek veyahud taahhüdlü mektubla yoklamasını yaptırmak hususu tasrih edildiğine göre hasta bulunanların rapor göndermeleri maksada vefa etmez. Taahhüdlü mektub gönderenler ne gibi hususatı mektublarına yazacaklarını şubelerce yapılacak ilânlardan öğrenebilirler.

8 — Yoklamaya gelenler yoklamalarını yaptırmazdan evvel şube binalarına asılan ilânları okumaları rica olunur.

9 — 30 Haziran 941 günü akşamına kadar yoklamaya gelmiyenlerle hiç bir şubeye kaydını yaptırmıyan yedek sübaylardan 1076 sayılı kanun mucibince para cezası alınacağından herkesin yoklamaya gününde gelemlerini ve para cezasına düçar olmamalarını rica ederim.

Ehliyetnameliler çağırılıyor

Eminönü Askerlik Şubesinden:

1 — Hiç askerî ehliyetnamesi olmıyan ve yüksek ehliyetnameli olanlar.

2 — Askerliklerini tam hizmetli olarak yaptıktan sonra lise ve daha yüksek mekteb mezunu olanlardan istekliler:

3 — Gayrimüslim tabib ve veterinerlerden (336 doğumlularla muameleye tâbi olanlar).

4 — Yukarıdaki maddelerdeki evsafı haiz muamelesi tekemmül etmiş kısa hizmetliler hemen sevk edileceklerinden 3 gün zarfında askerî ehliyetname, okul vesikası, diploması ve nüfus cüzdanlarile şubeye müracaat etmeleri, gelmiyenler hakkında kanunî muamele yapılacağı ilân olunur.

İstanbul borsası

14/5/1941 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

			Açılış ve k	ış
Londra	1	Sterlin	5.22	
New-York	100	Dolar	132 20	
Cenevre	100	İsviç. Fr.	30.—	
Atina	100	Drahmi	0.9950	
Madrid	100	Peçeta	12.89	
Yokohama	100	Yen	31.0175	
Stokholm	100	İsveç Fr.	30.6275	

Esham ve Tahvilât

Muamele olmamıştır.

RADYO

PERŞEMBE 15/5/1941

8: Saat ayarı, 8.03: Ajans haberleri, 8.18: Hafif müzik (Pl.), 9: Ev kadını, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Fasıl heyeti, 12.50: Ajans haberleri, 13.05 Fasıl heyeti, 14: Karışık müzik (Pl.) 18: Saat ayarı, 18.03: Radyo caz orkestrası, 18.40: Radyo ince saz heyeti 19.10: Konuşma, 19.30: Saat ayarı, ve ajans haberleri, 19.45: Ziraat takvimi, 19.50: Muhtelif şarkılar, 20.15 Radyo gazetesi, 20.45: Kabare müziği (Pl.), 21: Dinleyici istekleri, 21.30 Konuşma, 21.45: Radyo orkestrası 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri borsa, 22.45: Cazband (Pl.)

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey bir saattenberi gazete okuyorsun.

... Siyasi makaleleri, ajans haberlerini, polis havadislerini bana da hülâsa ettin.

... Hikâyelerini, hattâ fıkralarini bile anlattın... Neden piyasa haberlerini geçtin...

Hasan Bey — Canım, Allahın günü yakalanan muhtekirlerden bahsedecek değilim ya...

Bugün matinelerden itibaren
İPEK Sinemasında
2 büyük film birden
1-KAHVECİ GÜZELİ
büyük, musikili Türk filmi
2-HAYAT GÜZELDİR
CLAUDETT COLBERT — JAMES STEWART

KRALİÇENİN KALBİ
(MARİE STUART) En güzel filmi
ZARAH - LEANDER

Resmî Tebliğler

İngiltereye akınlar

Londra 14 (A.A.) — Hava ve dahili emniyet nezaretlerinin tebliği:

Dün gece İngiltere üzerinde düşmanın ancak küçük bir hava faaliyeti olmuştur. Sahile az miktarda bombalar atılmıştır. Hasar hafiftir. İnsanca zayiat da yüksek değildir.

İtalyan tebliği

Roma 14 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 343 numaralı tebliği:

Sirenaikte düşman tanklarının müzahereti ile Tobruktan kuvvetli bir hücum teşebbüsünde bulunmuştur. Fakat bu hücumlar geri püskürtülmüştür. Düşmana insanca ve tank olarak mühim zayiat verdirilmiş, esirler alınmış, mitralyözler iğtinam olunmuştur.

Sollum cephesinde yapılmış olduğu 342 numaralı tebliğde bahsolunan harekât esnasında birçok esir alınmış, tanklar ve 6 top iğtinam edilmiştir. Tayyare dafi bataryalarımız Hurricane tipinde iki tayyareyi düşürmüşlerdir.

Düşmanın Bingaziye karşı yapmış olduğu bir hava akını evlere pek mühim olmıyan hasarat ika etmiş ve sivil ahaliden birkaç kişinin yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

Şarkî Akdenizde tayyarelerimiz düşmanın bir kafilesine hücum etmişlerdir. Büyük tonajda bir gemiye isabet vâki olmuştur.

Hava teşekküllerimizden biri İskenderiye deniz üssüne hücum etmiş ve limanın askerî hedeflerine isabetli endahtlar yapmıştır.

Şarkî Afrikada Amba-Alagi mıntakasında topçu faaliyeti olmuştur. Düşmanın bu mıntakadaki yeni bir hücumu tamamile tardedilmiştir.

Millî Şefin fotoğrafileri

Ankara 14 (A.A.) — Bugün aldığımız telgraflar Çanakkale, Bulanık, Seydişehir vilâyet ve kaza merkezlerinin Parti ve Halkevlerine Millî Şef İsmet İnönünün hediye ettikleri fotoğrafilerin merasimle konulmuş olduğunu bildirmektedir.

Ankara 14 (A.A.) — Bugün Cümhuriyet Halk Partisi Ankara merkez kazasının Işıklar caddesindeki binasında aziz Millî Şefimizin hediye ettikleri imzalı fotoğraflarının şeref meykûne konulması merasimi vilâyet, nahiye idare heyetlerile ocak reislerinin ve diğer birçok Partili davetlilerin huzurlarile yapılmıştır.

Ceza ve tevkifevleri

Ankara, 14 (Hususî) — Ceza ve Tevkifevleri umum müdürlüğünün vazife ve teşkilâtı hakkındaki kanuna bazı maddeler ilâvesine dair kanun lâyihasını hükûmet Meclise göndermiştir.

Sporcuları davet

Beşiktaş Halkevinden:

Cümhuriyet Halk Partisi tarafından tertib edilen koşu, sıklet atma ve atış müsabakalarına aid mükâfatlar 19 Mayıs 1941 Pazartesi akşamı Beşiktaş Halkevi salonunda merasimle verilecektir. Bu müsabakalarda kazananların 17 Mayıs akşamına kadar Halkevine müracaatları.

Hikâye

Kadın yüzünden milyoner

Yazan: İsmet Hulûsi

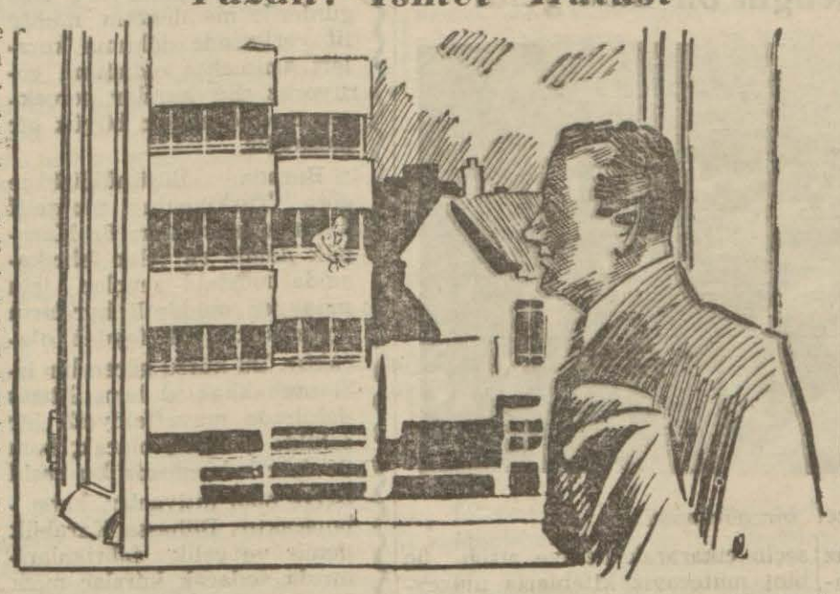

Apartımanları gibi ensesi de kat kat Nazmi beyin bir kadın görmek isterken servete kavuştuğuna insanın inanacağı gelmiyor. Fakat bu bir hakikattir. Kendini yakın tanıyanlar bunun şahidi olmuşlardır.

Nazmi bey yirmi beş yaşında iken tahsil şubelerinin birinde az maaşlı bir memurdu. Terfi ümidile şubeye bütün memurlardan evvel gider, geç çıkardı. İş başına tek giden ve orada kendinden başka çalışacak kımseyi göremiyen bir memur, kolay kolay işe başlıyamaz. Nitekim Nazmi bey de mesai zamanından en az bir buçuk saat evvel şubeye gittiği halde diğer arkadaşları gelinceye kadar, pencereden dışarı bakar, çekmecesindeki kurşun kalemleri, bir ufak kutu içindeki bönezleri, kalem uçlarını sayar, odacıya manasız sualler sorar, vakti böyle öldürürdü.

Bir gün gene bermutad sabah erkenden şubeye gitmiş, pencereden bakıyordu.

Şubenin karşısında bir arsa, ve arsanın gerisinde büyük bir apartıman vardı. Sabahları bu apartımanda bir faaliyettir başlardı. Balkonların kapıları, pencereleri açılır, kimi kattan sepetler sallandırıp gezici satıcılardan öteberi alırlar, kimi katta yataklar balkonlara serilridi. Nazmi bey apartımanın her katına ayrı ayrı baktı. Hiç bir şey düşünmüyordu. Niçin baktığının bile farkında değildi. Maksadı bakmak, görmek, bir şey anlamak değil, vakit öldürmekti. Beli ince, sabahlık giymiş genç bir kadın elindeki beyaz bir bezi ikinci kattaki balkonun demirlerine vurarak silkiyordu. Her halde odadaki eşyanın tozunu almıştı. Kadın içeri girdi, tekrar dışarı çıktı, bir elinde bir çift iskarpin, öbür elinde bir fırça vardı. O iskarpinleri fırçalarken Nazmi bey de gözlerini ayıramıyordu. Kadının tavırları çok zarifti. Yüzünü pek farketmiyordu amma endamının fevkalâdeliği uzunca sarı saçlarının dalga dalga omuzuna dökülüşü ona bu kadın yakından görmek, tanımak arzusunu veriyordu.

Dakikalar geçti. Kadın içeri girdi ve bir daha görünmedi.

Nazmi bey o gün hiç çalışamadı. Aklı hep balkondaki kadında idi. Nasıl etse de onu yakından görse bir kolayı olmaz mı? Gidip kapısını çalsa. Fakat ne diyecek:

— Hanımefendi maksadım sizi görmekti, onun için buraya geldim.

Pek gayri tabiî bir söz. Hele ya kocası varsa... Nazmi bey bir çare düşündü:

— Buldum. Yarın görürüm.

Elektrik malzemesi satılan bir mağazanın sahibini tanırdı. Akşam subeden çıkınca dosdoğru oraya gitti. Evrak çantasını boşalttı:

— Bana, dedi, iki tane saç kurutma aleti, bir tane elektrik ütüsü, bir tane elektrik cezvesi, bir tane de ekmek kızartmak için elektrik ıskarası ver, ya onları geriye getiririm, ya parasını.

Mağaza sahibi merak etmişti:

— Ne yapacaksın, kendin mi alıyorsun?

— Hayır satacağım.

— Satacak mısın, seyyar komisyonculuğa mı başladın?

— Öyle bir niyetim yok, sen hele istediklerimi ver, sonra söylerim.

Aldıklarını çantasına yerleştirdi.

Ertesi gün şubeye vazifeleri başına gelen arkadaşları mutad hilâfına Nazmi beyi orada göremediler.

Nazmi bey çantası elinde bir gün evvel uzaktan seyrettiği kadının apartımanının kapısını çaldı, kapıyı açan hizmetçiye sordu:

— Bayan evde mi?

— Evet.

— Haber verir misiniz, saç kurutma aletleri, elektrik ıskaraları, elektrik ütüleri, elektrik cezveleri getirdim.

Bir dakika sonra kadın kapıda idi. Çirkin sevimsiz bir yüz. Vücud hiç te güzel değilmiş, tavırları da kaba, boyalı saçlar.. meğer uzaktan gözleri ne kadar aldanmış. İşi bozmamak icab ediyordu.

— Hanımefendi elektrik ütüsü, ıskara, elektrik cezvesi, saç kurutma aletleri.

Çantasını açmış, birer birer gösteriyordu:

— Bizde hepsinden var, yalnız üst kata uğrayın, onlar arıyorlardı.

Nazmi bey üst kata çıkmıyacak, aşağı inecekti. Fakat bu biraz tuhaf olurdu. Göze aldık, dive düşündü, ne yapalım üst kata da kendimizi seyyar komisyoncu olarak tanıtacağız.

Üst katın hanımı bir saç kurutma aleti ile, bir cezve aldı. O da daha üst katı tavsiye etti. Daha üst katın hanımı da bir saç kurutma aleti aldı. Kala kala elektrik ıskarası kalmıştı. Nazmi bey sokağa çıkınca düşündü:

— Mademki bir kere yola çıktık, bir apartımana daha dalar, bunu da satarım.

Bitişik apartımanın alt katından da saçyağı aldılar ve saç kurutma aleti ısmarladılar.

Çantası boş mağazaya döndü. Aldığı aletlerin parasını mağaza sahibine verdi. Mağaza sahibi sekiz lira ayırdı:

— Bunlar senin hakkın Nazmi bey.

— Ne münasebet?

— Sattığın eşyanın komisyonu.

Sekiz lira, hem iş subedekniden kolay. Nazmi bey bir an düşündü:

— Bana bir de saç kurutma aleti ısmarladılar.

— Vereyim götür.

— Sahi neye götürmiyeyim, daha bazı şeyler ver, bu çanta da küçük.

— Büyük bir çanta alırsın.

Nazmi bey bir daha şubeye gitmedi. Artık seyyar komisyoncu olmuştu. İlk gün sekiz lira kazanmıştı. İkinci gün on lira kazandı. Günden güne daha cerbezeli bir satıcı oldu. Ve nihayet...

★

Apartımanları gibi ensesi de kat kat Nazmi bey şimdi birkaç elektrik mağazasının sahibidir. Servetinin milyondan aşağı olmadığını söylerler.

19 Mayıs piyangosu

Millî Piyango İdaresinin Gençlik ve Spor bayramı münasebetile tertib ettiği fevkalâde piyango bu ayın 19 unda Ankarada çekilecektir.

300 bin numara üzerine tertib edilen bu keşidede 33457 bilete muhtelif ikramiye tahsis edilmiştir.

İki liralık ikramiyeler son bir, on liralık ikramiyeler son iki, yüz liralık ikramiyeler son üç, 500, 1000 ve 2000 liralık ikramiyeler son dört rakama göre tevzi edilecek 5000, 10000 ve 50 bin liralık ikramiyeler ise altı küre birden çalıştırılmak suretile tayin olunacaktır.

Çekiliş safhaları keşide günü Ankara radyosu tarafından verilecektir.

Kahveyi vilâyet dağıtacak

Kahve tevziatının vilâyet tarafından yapılması kararlaştırılmıştır. Dün ilk olarak 11 çuval kahve kazalara tevzi edilmek üzere gönderilmiştir. 6 çuval kahve de Belediye kooperatifine verilmiştir.

Bundan sonra gerek birliğin ve gerekse Ticaret Ofisinin hariçden getireceği kahveler, kahve ithalât birliğinin tanzim edeceği listelere göre vilâyet tarafından tevzi edilecektir.

Diğer taraftan Ankaraya Ticaret Vekâletile kahve ithalâtı işlerile birliklerin faaliyeti etrafında temaslarda bulunmak üzere gitmiş olan kahve ithalât birliği umumî kâtibi B. Celâl şehrimize avdet etmiştir.

["Son Posta,, nın lisan dersleri]

6 ayda pratik usulle İngilizce

HAZIRLAYANLAR:

Prof. A. R. Thompson ve İrfan Konur

18 inci ders

Lesson Eighteen

On dördüncü derste verilen «A Meal Out» serlevhalı metnin tercümesi:

Kırda bir yemek

Hava sıcaktır. Yemeğimi kırda yiyeceğim. Gıda bir tepsinin üzerinde hazırdır, onu bir çantaya veya bir kutuya koyacağım. Onu bir çantaya koyarım. Portakallar, bir şişe süt ve biraz ekmek alırım. Bu kabda, üzeri örtülü olarak, biraz şeker vardır.

Garbden gelirim. Güneş doğmuştur. O şarktadır. Siz şimalden gelirsiniz ve siz ve ben beraberce cenuba gideriz. Uzun kahve rengi pantalon ve beyaz gömlek giymişsiniz. Pabuçlarınız siyahtır. Başınızın üstünde kırmızı bir şemsiye var. Kısa beyaz pantalon ve yeşil gömlek ve altında yeşil olarak beyaz şapka giymiş bulunuyorum. Her şapka beyaz değildir. Sizin şapkanız kahve rengidir. Ayaklarımda kahve rengi çizmeler ve kahve rengi çorablar var (Ayaklarım kahve rengi çizmeler ve kahve rengi çorablar içindedir.)

Burada biraz gölge var (İşte biraz gölge). Gıdayı çıkaracağım ve siz ve ben onu yiyeeğiz. Elimi çantanın içine sokarım ve süt şişesini çıkarırım. Şişe kırılmıştır. Elim kesilmiştir. Kan gömleğime bulaşacak. Elimi dudaklarıma koyarım. Yalnız derisi kesilmiş. Parmak kemiğe kadar (to the bone) kesilmemiştir.

Biraz ekmek yerim. Boğazım kurudur. Biraz süt içeceğim. Sizin bir portakalınız var. Kabuğunu parmaklarınızla soyar ve portakalı sırırsınız. Dişleriniz beyaz ve keskindir. Gözleriniz kahve rengidir. Siyah saçlarınız var. Benim saçlarımın ve gözlerimin rengi kahve rengidir.

Yemekten sonra çantamdan bir kitab alırım ve biraz okurum. Bu cins çalışmayı beynimle yaparım. Bir aşçının işini ellerimle yaparım. Adalelerim ve kalbim vücudümün içinde çalışırlar. Beynim, başımın içindedir. Kalbim vücudümün sol tarafında, midemin üstündedir. Vücudümün her kısmında kemikler ve adaleler ve kan var.

Şemsiyenizin altına girer ve istirahat edersiniz. Gözleriniz kapalıdır. Ağzınız açıktır, ağzınızdan nefes alırsınız. Cenub rüzgârı sıcaktır. Gözlerim yorgundur. Yanınızda istirahat edeceğim.

Vocabulary:

Baby (b Eybi) — bebek
Brother (br Ada) — birader
Cry (kr Ay) — bağırmak, ağlamak, bağırma, ağlama.
Daughter (d Ota) — kız (bir babanın kızı)
Family (f Emili) — aile
Father (f Ada) — baba
Happy (h Epi) — mes'ud
Married (m Erid) — Evli
Mother (m Ada) — anne
Old (Ould) — ihtiyar
Sister (s İsta) — kızkardeş
Skirt (sk Eet) — Etek
Smile (sm Ayl) — tebessüm
Son (s An) — Oğul
Still (st İl) — hâlâ
Very (v Eri) — çok
Young (y Ang) — Genç

Gramer:

Şahsî zamirler: (Personal pronouns).

Talebelerimiz hatırlıyacaklardır ki evvelki derslerimizden birinde bazı kelimeleri birçok defa tekrar etmemek için şahsî zâmirler kullandığımızı söylemiştik. Meselâ «This pencil is broken. This pencil is a bad pencil» diyerek pencil kelimesini üç defa tekrar edecek yerde onun yerine «it» şahsî zâmirini kullanarak:

«This pencil is broken. It is a bad pencil» diyorduk. Burada it zamiri pencil kelimesinin yerini tutuyor ve «şahsî zâmir» adını alıyordu. Bugün bu bilgiye şunu da ilâve etmek istiyoruz: It şahsî zâmiri ingilizcede yalnız eşya için, yani cinsiyeti olmıyan şeyler için kullanılır. Eşhas için ingilizcede ayrı şahsî zâmirler vardır. Bunlar şunlardır:

He (hi) — O (bir erkek veya bir erkek çocuk için)
She (şi) — O (bir kadın veya bir kız için)

Misaller:

This man is not old. He is young Bu adam ihtiyar değildir, o gençtir.

The girl is here. She is not there. Kız buradadır, o orada değildir.

Türkçede yalnız bir tek şahsî zâmir vardır ki «o» dur ve gerek erkekler, gerek kadınlar, gerekse eşya için kullanılmaktadır.

Mülkî zâmirler:

İngilizcede de, türkçede olduğu gibi, bir şeyin kime aid olduğunu gösteren zamirler vardır ki bunlara mülkî zamirler (mülkiyet zamirleri) denir. İngilizcede bunların adı Possessiuve pronouns'tur. Türkçede mülkî zamir «onun» şeklinde olup cinse göre farklı değildir. İngilizcede eşya, erkekler ve kadınlar için ayrı ayrı mülkiyet zamirleri vardır.

Its (its) — Onun (eşya için)
His (hiz) — Onun (erkek için)
Her (hea) — Onun (kadın için).

Misaller:

His house — Onun evi (erkek için)
Her house — Onun evi (kadın için)
His father — Onun babası
Her mother — Onun annesi
I am (Ay em) — ben-im

Misal:

I am young — Ben genç-im.
I am not old — Ben ihtiyar değil-im.

Tex and translation:

1. The boy is in trousers — Erkek çocuk pantalon giymiştir.
2. The girl is in a skirt — Kız bir etek giymiştir.
3. The man and woman are married — Erkek ve kadın evlidirler.
4. The man is the father of the boy and the girl — Adam çocuğun ve kızın babasıdır.
5. The woman is the mother of the boy and girl — Kadın çocuğun ve kızın annesidir.

(Arkası sayfa 7 sütun 4 te)

«Son Posta» nın tefrikası: 48

YAZAN : EKREM REŞİD

Temelin bu sözleri Şetvanın gücüne gitti:

— Emin ol ki bu vaziyetten senden ziyade ben müştekiyim... Fakat ne çare kader!...

Temelin hiddeti bir derece arttı:

— Tüh!... Nereden çıktın karşıma!...

— Büyük söz işte!... Bir daha seninle karşılaşmam, şeytan görsün yüzünü demiştim... Al sana... Sen misin büyük söz söyliyen!...

— Dilin tutulsaydı da söylemeseydin!... Haydi kalk!... Masanın üzerinde sigaralarım kaldı, alacağım!...

Şetvan Temelin bu arzusunu hemen yerine getirdi. Fakat bu hareketinin istikbalde Temelden mukabele bilmisil görmeğe sayan olduğunu tebarüz ettirmeği de faydalı buldu.

— Nazarı dikkatini celbetmek isterim. Bak, kalk dedin, kalktım.

— Kalkmayacaksın da ne edeceksin?...

— Senin gibi itiraz edebilirdim.

— Edemezsin!

— Niçin?...

— Çünkü sen bir pısırıksın-...

— Buyurun işte!... Gel de uysal ol!... Neden pısırık olacakmışım?... Hiç te değilim!... Bak, eskiden sana siz diyordum, şimdi sen diyorum!...

Temel, bu mükâleme esnasında masadaki paketten bir sigara almış, yakmıştı.

— Haydi, gel, oturalım...

— Hay, hay!...

Temel sigarasını tellendirirken Şetvan zihninden bir şeyler geçiriyordu. Nihayet Temele müracaat etmek mecburiyetinde kaldı:

— Kuzum, şu söyliyeceğimiz Hava-Çiva marşının bir yerini bir türlü beceremiyorum, nasıldı şu:

İşte Hava, işte Çiva...
İki kardeş, bir tek adam,
Biri yarı , ikisi tam

İşte burasını bir türlü kıvıramıyorum...

— Bir de musikişinas geçiniyorsun!...

— Ben bu taralim taralimden anlamam... Ben hakiki musikiden anlarım... Söyle, emret, istediğin fasıldan okuyayım...

— Desene... Senle ben halkın karşısına çıkıp maskaralık edeceğiz, türkü okuyacağız-... Aklıma geldikçe deli divane oluyorum...

Şetvan içini çekti:

— Ya ben... Ya ben!...

Dedi. Belki derd yanmağa devam edecekti, fakat sustu. İçeriden sesler geliyordu. Kulak misafiri oldu.

— Ohi, ohi!... İstemem!... Ben seninle beraber kalamam!...

Diyordu Melpomeni!... Dürrü itiraz ediyor, yalvarıyordu.

— Canım, madam Melpomeni etme, eyleme!... Çocuk gibi, inadcı çocuk gibi konuşuyorsun!... Düşün, taşın!... Bak zavallı kocan karşında nasıl boynu bükük duruyor... Bak biçare ağzını açıp bir şey söylemiyor...

Hakikaten Apustol sesini çıkarmıyordu. Mahir, kurnaz bir ışadamı olmak kadınlarla konuşmağı bilmeği istilzam etmez. Apustol kadınlara ne söyleneceğini bilmiyordu. Hele Melpomeniye söylenmesi lâzım gelen sözlerin hiç birini bilmiyordu. Bu sebeble susuyordu. Fakat sükûtu Dürrüyü sinirletmişti.

— Patroncuğum bir şey söylesene!...

— Ne söyliyeyim; bilmiyorum ki, şaşırdım kaldım...

Melpomeni inadında sebat ediyordu:

— Yok, yok, ben burada kalmıyacağım, ben gideceğim, ben Apustolla beraber yaşayamam!... Ben zavallı bir dul kadınım... Benim kocalarım hepsi öldü... Pauvre Melpoméni!... Gideceğim, gideceğim...

Melpomeninin gitmesile, gelmek ihtimali bir aralık mevcud olan paralar da gidiyordu. Apustol Melpomeniyi yukarıdan aşağı süzdü, tarttı. Evet, Dürrü doğru söylemişti. Melpomeninin parası vardı. Bunu kılığı, kıyafetinden ziyade hal ve tavrından anlıyordu. Melpomeniyi kaçırmak sefaletten kurtulmak ümidini kaybetmeğe bedeldi. Buna rağmen Apustol bir şey söylemiyordu, söyliyemiyordu. Melpomeni ise mütemadiyen gideceğini tekrar ediyor, hattâ Verlaine'nin şu beyitlerini okuyordu:

El je ni en vais
Au vent mauvais
Qui ni emporte
De ça, de lâ,
Pareille à la
Feuille morte!.

Belki daha devam edecekti, fakat Dürrü buna mâni oldu.

— Bırak şimdi şu masalları da, ciddî konuşalım...

Melpomeni Dürrüye hakaretle merhameti ayni zamanda ifade eden bir nazar atfederek omuzlarını silkti.

— Zannediyorsun bunlar masaldır?... Pauvre Dürrü!...

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Balıkesirde

Bir köylü, kadın yüzünden arkadaşını öldürdü

Balıkesir (Hususî) — Balıkesirin Ergama köyünden Kara Mustafa ile Pehlivan Mehmedin bir kadın meselesinden araları açık bulunmakta ve bu hal köyde dedikodulu bir mevzu teşkil etmektedir. Pehlivan Mehmed köydeki bu dedikodulardan müteessir olmuş, bu hale bir nihayet vermek maksadile bir gün akşam üstü tarlasından dönen Kara Mustafanın Menekşelik denen mevkide önüne geçmiştir. Aralarında başlayan münakaşa kavgaya dönmüş ve bir aralık pehlivan Mehmed yanında taşıdığı bıçakla Kara Mustafayı muhtelif yerlerinden bıçaklıyarak kaçmıştır. Mustafanın istimdadı üzerine köylüler vak'a yerine koşmuşlar ve hâdiseyi öğrenince cari hi yakalamışlardır. Mustafa tedavi için Balıkesir hastanesine getirilirken yolda ölmüştür.

Millî Şefimizin fotografları

Denizli (Hususî) — Büyük Millî Şefimiz Cümhurreisi İsmet İnönünün Halk Parti teşekküllerine armağan ettiği imzalı fotoğrafların şeref mevkiine konulma töreni geçen Cumartesi günü saat 15 de Denizli vilâyet Parti İdare heyeti konağında yapılmıştır.

Bu törende başta Vali Osman Nuri Tekeli olduğu halde askerî mülkî, adlî memurlarla belediye, ticaret odası, Ziraat ve İktısad bankaları reis ve azaları ile Cümhuriyet Halk Partisi teşekkülleri ve mensubları ve halktan ve genç lerden Büyük bir kalabalık bulunmuş ve törene iştirak ederek saygı ve bağlılıklarını tezahür ve tebarüz ettirmislerdir.

Denizlide mühim bir konferans

Denizli (Hususî) — İstanbul Üniversitesi coğrafya profesörü Hâmid Nafiz Pamir geçen Cumartesi günü saat 18 de şehrimiz Halkevinde (Yer altındaki sular ve artezyenler) mevzuunda mühim bir konferans vermiştir.

Dünya profesörleri arasında mühim bir mevkii olan Hâmid Nafiz Pamirin bu kıymetli konferansı binlerce halk ve gençler tarafından dinlenilmiş ve alkışlanmıştır.

Bigada bir evkaf memuruna işden el çektirildi

Biga (Hususî) — Sabık Biga evkaf memuru olup geçen senedenberi Ezine, Bayramiç, Ayvalık kazaları evkaf işlerine bakmakta olan Şevket Temel'e, görülen lüzum üzerine, vilâyetçe işten el çektirilmiş ve hakkında tahkikata başlanmıştır.

Çorlu orta okulu mezunları müsamereleri

Çorlu (Hususî) — Cümhuriyet okulunun bu seneki mezunları mekteb salonunda bir çay vermişler, çayda örfi idare mahkemesi reisi general İhsan Ilgaz, kaymakam Nasuhi, müdür Hüseyin Temeçin; belediye reisi Remzi, müddeiumumî Hakkı Haker, başmuallim Hilmi, başmuallim Sadiye, başmuallim Zekiye, mektebler muallimleri ve güzide davetliler bulunmuşlardır. Sınıf muallimi Hasan Can mezunları davetlilere tanıtmış, talebenin şiir, şarkı ve nutukları dinlenerek müsamereye nihayet verilmşitir.

Havzada Atatürk kütübhanesi ihtiyacı tamamen karşılıyor

Okuyucların sayısı her yıl biraz daha artıyor. Kütübhane çok zengin bir hale geldi

Havzanın güzel bir görünüşü

Havza, (Samsun muhabirimiz yazıyor) — Kasabanın en havadar bir tepesinde ve şirin Havzayı kuş bakışı görebilecek bir mevkide kurulmuş olan bugünkü Havzanın «Atatürk» kütübhanesi, binasının tarihî kıymeti haiz olması ve içindeki çok kıymetli ve nadide kitablarile her ziyaretçinin takdirini celbedecek bir kıymettedir.

Bina, 1429 milâdî ve 833 hicrî yıllarında, Yürgüç Paşa oğlu Mustafa Bey tarafından Havzaya bir imaret olarak inşa ettirilmiştir. Bu tarihî bina, 1303 hicrî ve 1885 milâdî yılına kadar imaret olarak kullanılmış, fakat bu tarihten sonra mühmel ve metruk bir halde bırakıldığı için tamamen harabiye yüz tutmu bir vaziyete gelmiş ve nihayet eski Samsun valisi Fuad Tuksalın himmet ve gayretlerile yeniden ve esaslı bir sekilde ve 5,300 lira gibi ehemmiyetli bir para sarfile tamir ettirilmiştir. Memleketin güzide evlâdından Mustafa Conun şahsî kütübhanesindeki binlerce cildlik çok kıymetli kitabları arasından seçip çıkararak hediye ettiği üç bini mütecaviz kitablarla müzeyyen olan Havza kütübhanesi, takdirle, alâka ile karşılanacak mükemmel bir yurdseverlik nümunesi göstermiştir.

Kütübhanenin muhtevi olduğu kitablar arasında ve 1141 yılında İbrahim Müteferrika basması bir Lûgati Vankuli, 1155 yılında gene İbrahim Müteferrika basması iki cildlik Lisanülâcem, Mahmud Kâşgarinin Divanı Lûgatüttürkisi. Ev liya Çelebi Seyahatnameleri, Kâtib Çelebi tezkereleri, İbni Batuta tercümesi, Naima ve Peçevî tarihleri, Hop-Hopname, muhtelif tezkereler, Şeyh Hamza, Seyh Galib, Ali Şirvanî, Ruhii Bağdadî, Nabî, Nesimî, Fuzulî ve Ahmed Yesevinin 16 cildlik divanları ve Firdevsinin Şahnamesi gibi el yazması ve basma kitablarla süslü olan «Atatürk» kütübhanesinin zenginliği hakkında okurlarımıza muhtasar bir fikir verebiliriz. Bunlardan baska binlerce ve mükerrer olmayan bircok kıymetli ve nadi-

(Arkası sayfa 8 sütun 3 te)

Antalyada spor hareketleri

Antalya (Hususî) — 421 kişiden mürekkeb beden terbiyesi mükellefleri haftanın iki gününde talimlerine bir sübay nezareti altında devam etmektedirler.

Genel Direktörlüğün İzmirde ter tib ettiği İnönü koşusuna Antalya bölgesinden Celâl Nitmen idaresinde dört kişilik bir heyet iştirak etmiş ,7.500 metrelik koşuda Antalyalılar yirmi beşinciliği almışlar ve ve Genel Direktör Cemil Taner tarafından madalya ile taltif edilmişlerdir.

Halkevi salonunda güreş te normal bir surette devam etmektedir.

Futbol faaliyeti bölgemizde hum malı bir surette devam etmektedir. Yapılacak olan grup birinciliklerine iştirake hazırlanmak üzere devamlı egzesizler yapmaktadırlar.

Bölge Başkanlığının Halkevi bah çesinde yaptırdığı tenis kordunda akşam üzerleri kadın ve erkek tenis oynamaktadırlar. Resim Antalya futbolcularını bir arada göstermektedir.

Dilekler İhtiyaclar

Karabük fabrikalarında da işçi gençlere kurslar açmak lâzımdır.

Konyadan yazılıyor: Son günlerde memleketin muhte lif yerlerinde dokuma kursları açılmakta olduğunu görüyoruz. Bu kurslar gerçekten memleket için büyük bir kazançtır.

Burada düşünüldüğüne göre Türkiyenin muhtelif dokuma fabrikaları ile Karabük demir ve çelik fabrikasında müsteid gençler için muayyen müddetli kursların açılması da çok faydalı olacaktır. Bu kursu gören bir işçi muhakkak ki hem ihtısas dahilinde muvaffakiyetli bir şekilde çalışmış olacak, hem de fabrikalarımızda bu çeşid işçiye olan ıhtiyaclar karşılanacaktır. Bilhassa Karabük demir ve çelik fabrikalarımızda açılacak kurslar memleketin en büyük ihtiyacı olan demirci elemanı yetiştirmesi bakımından üzerinde en çok durulması lâzımgelen bir yerdir. Devletin bu hususta müsbet kararı halk tarafından memnuniyetle ve alâka ile karşılanacaktır.

Safranbolu Halkevlileri Bartında

Bartın (Hususî) — Safranbolu Halkevinin temsil kolu 12 Nisan günü buraya gelmişler ve gece sinema salonunda (Çoban) piyesini temsil etmişlerdir. Gençler çok muvaffak olmuşlar ve alkışlanmışlardır.

Müsamere, orta okul türkçe muallimi Rıza Polatın (Akıncı türküleri) adındaki şiirile başlamış, perde aralarında radyo çalmıştır. Müsamere çok kalabalık olmuştur.

Misafirler Pazar günü otobüsle Safranboluya dönmüşler ve uğurlanmışlardır.

Halkevimiz 19 Mayısı müteakıb, müsamere vermek ve ziyareti iade etmek maksadile müsamere tertib etmiş ve rolleri tevzi eylemiştir.

Gölcük takımı Balıkesir bölge birincisi oldu

İzmit (Hususî) — Gölcük fabrikalar takımı Balıkesir grup birincilik müsabakalarını kazanarak Kocaeli ekipi, Balıkesir mıntakası birincisi olmuştur. Gençler yakında Ankaraya da giderek Türkiye birincilik müsabakalarına iştirak edecekler dir. Gölcük takımının gösterdiği bu muvaffakiyet, burada takdirle karşılanmıştır.

Küçük Haberler

★ Sivas erkek öğretmen okulunun yeni yapılan sahnesinde okul talebeleri, müdür ve öğretmenlerinin başkanlığında büyük şair Hâmid için bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda talebeler büyük şairin edebiyatımızdaki mevkiini ve şahsiyetini heyecanla anlatmışlardır.

★ Sivasta her yıl ders sonu münasebeti ile ilk okullarda açılan el işi ve resim sergileri için bütün ilk okullarda artan bir çalışma göze çarpmaktadır.

Milyonluk servetini Üniversitey bırakan ihtiyar müderris

(Baştarafı 1 inci sayfada)

bul Üniversitesine ve hayır işlerine terketmek suretile yüksek bir hamiyet eseri göstermiştir.

70 yaşını geçmiş bulunan ve yıllarca büyük bir emek sarfetmek ve gayet muktedisane bir surette yaşamak suretile mühim bir servet sahibi olan doktor Ziya Gün, son zamanlarda gözlerinden rahatsızlanmış, Cerrahpaşa hastanesinin göz kliniğinde tedavi altına alınmıştır. Kendisi şeker hastalığına da müptelâ bulunmaktadır.

Doktor Ziya Gün, son günlerde, Üniversite sayesinde kazandığı servetinin gelirini gene Üniversiteye bırakmak arzusunu göstermiş ve kendisini tedavi eden doktor Mazhar Esad Güçhan vasıtasile Üniversite rektörüne müracaat etmiştir.

Bu necib hareketi şükranla karşılıyan Üniversite rektörü Cemil Bilsel, evvelki gün refakatinde profesör Sıddık Sami, doktor Muzaffer Esad, doktor Şükrü Hâzım, doktor Naci Bengisu ve noter olduğu halde Cerrahpaşa hastanesinde doktor Ziya Günü ziyaret etmiştir. Doktor Ziya noter ve şahidler huzurunda bu arzusunu tekrarlamış ve şartlarını bildirmiştir. Bunun üzerine icab eden muamele ikmal olunmuş, hazırlanan kâğıdlar doktorla şahidler tarafından imzalanmıştır. Doktor bu muamelenin ikmali sırasında Üniversite rektörüne:

«— Benim bir liram başkalarının bin lirası kadar kıymetlidir» demiştir.

Tebrik ve takdire şayan olan bu hareket Üniversite muhitinde büyük bir memnuniyet ve şükranla karşılanmıştır.

Doktor Ziya diyor ki:

Dün kendisini hastanede ziyaret eden bir muharririmize doktor şunları söylemiştir:

«— Ben Üniversite sayesinde yıllarca çalışarak biriktirdiğim malımı öldükten sonra gene Üniversiteye terketmek istedim ve dün bunu noter huzurunda tevsik ettirdim. Bütün menkul ve gayri menkul emvalim ölümümden sonra Emniyet Sandığı veya onun yerine kaim olacak herhangi bir müessese tarafından idare edilecek ve nemasının bilâhare bir liste ile tayin edeceğim kısmı varislerime, mütebakisi de Üniversite emrine verilecektir. Bu gelir, Üniversite rektörü, iki dekan ve diğer birkaç azadan müteşekkil bir heyet tarafından her sene şu yerlere sarfolunacaktır:

1 — «Ziya mükâfatı» bu mükâfat nakdî olacak ve Üniversitede ilim, fen, edebiyat sahalarında beynelmilel bir derecede kabiliyet kazanan talebeye Avrupa tahsil masrafı olarak verilecektir.

2 — Talebe bursu. Bu burslar herhangi bir vesile ile tahsilini ikmal edemiyecek bir hale gelen fakir ve kimsesiz talebeye Üniversitedeki heyet vasıtasile verilecektir.

3 — Bu kısım zelzele, yangın gibi felâketlere veya hastane vesaire gibi hayırlı tesislere ve hayır müesseselerine verilecektir.

Malın esasına dokunulmıyacak, yalnız nemasile bu işler yapılacaktır. Emvalimin hüsnü idaresi alâkadarların mes'uliyeti altında bulunacaktır.»

Doktorun eski bir dostu olan vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar, dün öğleden evvel hastanede Ziya Gün'ü ziyaret etmiş ve tebrik ve teşekkürlerini bildirmiştir. Doktor Ziya Gün bu sırada valiye:

«— Bu servetimin içinde, sizin de hisseniz vardır..» demiştir.

Vaktile Manisada Dr. Lûtfi Kırdara misafir gittiği zaman valinin hastalarını muayene eder ve muayene ücretlerini kendisi alırmış doktor yukarıdaki cümle ile bunu kasdetmek istemiştir.

Doktor Ziya Gün şehrimizde fevkalâde muktesidliği ve elinin sıkılığile şöhret kazanmış bulunmaktadır. Doktorun menkul ve gayri menkul emvalinin değeri henüz kat'î olarak tesbit edilmemiştir. Fakat buun bir milyon liraya yaklaşan bir yekûna baliğ olduğu ve ehemmiyetli surette gelir getirdiği anlaşılmıştır.

Üniversite rektörü diyor ki

Doktor Ziya Gün'ün bu tesis etrafında dün kendisile görüşen bir muharririmize Üniversite rektörü Cemil Bilsel aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

«— Halen rahatsız bulunan müderris doktor Ziya Gün'ün servetini Üniversiteye bırakmak arzusunda bulunduğunu ve bu verilecek şekil üzerinde benimle görüşmek istediğini müdavi tabip profesör doktor Muzaffer Esad Güçhan tarafından haber verildi.

Bunun üzerine, ben de bu gibi formalitelerde ihtisasları müselem olan profesör Ebulûlâ Mardin ve Sıddık Sami Onar ile bir müddet görüştüm. Bilâhare beraberce profesör Sıddık Sami Onar bir noter alarak doktoru ziyaret gittim. Meselenin izahını müteakib Cerrahpaşa hastanesi baş hekimi Esad, asabiye mütehassısı doktor Şükrü Hâzım ve göz profesör vekili Naci Bengisunun huzurile arzusunun yerine getirilmesi hususunda konuşmalarda bulunuldu.

Doktor Ziya Gün, kendisine arzedilen mhtelıf kanuni yollardan «ölüme bağlı tesis şeklini tercih ettiğinden sened bu arzuya tevfikan dün saat 15 de kendisi ile hazır bulunan mezkûr zevat tarafından imza dilmiştir.

Tesisin maksad ve gayesi Üniversitenin maddî ve manevî inkişafına yardım etmek ve Üniversite talebesile Darüssafaka çocuklarından ve bakımdan himayelâyık olanlara tahsilleri müddetince yardımda bulunmaktır. Bu maksadla «Ziya Gün Bursu ve Ziya Gün mükâfatları» ihdas edilecektir. Tesisin idare heyeti; Üniversite rektörünün reisliği altında Üniversite heyetince seçilecek iki dekanla, yaşadıkları müddetçe profesör doktor Muzaffer Esad Güçhan, Ziraat Bankası kontrollarından Salâhattin ve Emniyet Sandığı müdüründen müteşekkildir.

İdare heyeti ayni zamanda vasiyeti infaz memurluğu sıfat ve salâhiyetini de hazır bulunmaktadır. Tesisin kasadarlığını Emniyet Sandığı deruhde edecektir.

Doktorun Üniversite nef'ine tahsis ettiği gayri menkul servet Sirkecideki Meserret oteli ile altındaki üç dükkân, Rasim paşa hanının ve Gündoğdu hanının üstündeki dükkânların yarı hisseleri Cağaloğlunda bir ev, ile Yerebatanda Sağlık Yurdu karşısında bulunan bir apartımandan ibaretir.

Doktor Ziya Gün, gerek yukarıdaki gayri menkul ve gerek diğer menkul servetini münhasıran «ölüme bağlı» olarak yaptığı tesise tahsis etmiş olduğundan varisi olan kardeş çocuklarına yaşadıkları müddetçe verilecek aylıklar kendisinin arzusu dairesinde tayin ve infaz edilecektir.

Üniversite idaresi memleketin büyük ilim müessesesi namına dün doktor Ziya Gün'e bir teşekkürname göndermiştir. Bu teşekkürnamede ezcümle memlekette namusu ve iffetile çalışarak kazandığı serveti kürsülerinde kendisini hürmetle andırdığı büyük ilim yuvasına tahsis eden ve bu vesile ile adını ebedileştiren kıymetli doktora büyük ilim yuvasının takdir ve şükranları bilhassa ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, vasiyetin infazı zamanında Üniversiteye büyük yardımda bulunanların ön safında doktor Ziya Gün'ün resmi yer alacaktır.»

Doktor Ziyayı bu hareketinden dolayı biz de tebrik eder ve diğer zenginlerimize bir nümune olmasını dileriz.

«Son Posta»nın tefrikası: 112

İSKOÇYADA BİR DRAM

Yazan: Valentin Williams

Sonra da başını çevirerek en otoriter bir sesle:

— Kaptanla bir dakika yalnız görüşmek istiyorum.

Dedi.

Herkes dışarı çıktı ve Torray ihtiyar denizci ile karşı karşıya kaldı.

XXXIV

Flora ve iki Amerikalı merdivenin üst başına geldikleri zaman Berg de süratle aşağı iniyordu. Stephen hemen onun yolunu kesti ve onu durduttu, yüzü hiddetten gerilmiş idi ve nefes nefese idi:

— Torray nerede?.

Diye bağırdı.

— Şimdi meşguldür.

Berg tekrar etti:

— Fakat polis geldi. Ne yapmalı şimdi?

Garrison gülümsedi:

— Onu kendisine sorunuz.

Fakat Berg'in geçmek istediğini görerek elile mâni oldu ve ilâve etti:

— Yalnız, şimdi olmaz; zira, dedim ya, o meşguldür.

Danimarkalı homurdandı:

— Onun kararının ne olduğunu öğrenmek istiyorum- Satan osse! Bana paraları ödeyecek mi, ödemiyecek mi?

Stephen göz kırptı:

— Benim ne düşündüğümü öğrenmek isterseniz, size şansınızın yolunda olmadığını söyliyeceğim. Fakat bu sizi durdurtmasın.

İleri doğru atılan Berg homurdandı:

— Görürüz.

Stephen mahriane bir şekilde ona omuzile mâni oldu ve iri yarı adam, iki Amerikalının, kendi yolunu kapayacaklarını ve geçirmiyeceklerini anladı.

—Boş lâf!

Diye bağırdı.

— Beni bırakacak mısınız diye soruyorum size?

Garrison'un hiddetli gözlerinden hiddet kıvılcımları saçılıyordu:

— Hareketiniz ve lisanınız hoşuma gitmiyor.

Diye cevab verdi.

Sonra, karşısındaki, sanki ileri doğru sıçrayacakmış gibi, yüzüne kuvvetli bir yumruk indirdi. Tam çenesine doğru yumruğunu savurmuştu, fakat Bergin yanağına indi ve müvazenesini de bulamadığı için dev cüsseli adam merdivenin alt başına kadar kaydı.

Stephen, arkasında duran Floraya baktı. Genç kızın mavi gözleri, içi ferahlamış bir şekilde, rahat ve huzur içinde parıldayordu.

Rahat rahat hole kadar inen Amerikalı:

— Bu, ona yetişir, dedi.

Orada çok hareketli bir grup buldu. Binbaşı ve Boldini, gözlerinden birinin üzerine bir mendil bastıran ve duvara sırtını yaslamış olan Bergin etrafını almışlardı.

Duncan'ın, sırtından pardesösünü almış olduğu iri yarı bir polis süratle onlara yaklaştı.

Ciddî bir sesle:

— Ne oluyor, orada?

Diye sordu.

Berg, Stepheni göstererek:

— Bu adam bana hücum etti, dedi. Siz de buna şahidsiniz, bay polis. Dostlarımın ve benim bu evde ölüm tehlikesi içinde olduğumuzu da ayrıca bildiririm.

Orada bulunanlardan her birinin yüzüne sual sorucu bir şekilde uzun uzun bakan polis memuru, genç kızı gördü. hürmetle elini kasketine götürdü ve özür diler gibi:

— Sizi görmemiştim, Mis Flora, dedi. Burada ne olduğunu lûtfen bana söyler misiniz?

Fakat Berg onun söylemesine vakit bırakmadı, hiddetle polis memuruna doğru atıldı ve söze başladı:

— Tam zamanında geldiniz, dedi. Vikont D'Arenne, evvelki akşam bu şatonun odalarından birinde katlolundu.

Polis memuru sakin bir sesle cevab verdi:

— Onu bana Mac Reay'in göndermiş olduğu telgraf haber verdi. Fakat şimdi burada ikiniz neye kavga ediyorsunuz?

Kızgınlıktan ve hiddetten deli gibi olan Berg, homurdanarak onu kolundan yakaladı:

— Geliniz, cesedi görünüz, dedi. Size öldürülen ve sırtının ortasına, şato sahibinin hançeri saplanmış olan Fransızı göstereyim. Burada bir komplo kurulmuş ve hepsi de burada: Torray, bu iki Amerikalı ve genç kız. Bana kalırsa bu, böyle. Siz parmak izlerini tetkik edecek ve katilin de kim olduğunu göreceksiniz. (Arkası var)

Sahnede 55 sene

Tulûat sahnesinin emekdar siması Asım Baba hatıralarını anlatıyor

Asım Baba için Pazar günü akşamı jübile yapılacak

Ne zaman sokakta bir karamelâcı görsem, yahud, «karamelâ» diye bağıran bir ses kulağıma gelse, tüylerim diken diken olur, gözlerimin önünde hüzünlü bir sahnenin perdeleri açılır. Derhal, halk sahnesinin 55 yıllık emektarı, zavallı Asım Babayı hatırlarım. «Asım Baba» ile «karamelâ» arasında ne gibi bir münesebet olduğu şüphesiz, okuyucularımdan pek çoklarının zihnine takılacaktır. Bunun için zaman zaman gözlerimin önünde can lanan bu acı sahnenin perdesini sizlerin önünde de açmak icab ediyor. Bir yaz güniydi, trene yetişmek üzere, Yenikapı istasyonuna koşuyordum. Bostanların arasından uzanan tozlu yoldan, ihtiyar, titrek bir ses duydum.

— Karamelâ, sütlü, şekerli!.

Diye bağırıyordu.

Bu ses bana yabancı değildi. Ben bu tatlı, ahnektar sesi çok iyi tanıyordum. Fakat her zaman rastlanan, aşina bir satıcı sesi olarak değil..

Gayri ihtiyarî durduğumu hatırlıyorum. Biraz sonra, tozlu yolla gözlerim arasına bir mânia koyan bostanın duvarı arkasından bir ihtiyar çıktı. Koluna iki tarafı camekânlı bir kutu geçirmiş, bastonuna dayanarak, iki büklüm yürümeğe çalışan bembeyaz sakallı, nuranî yüzlü bir ihtiyar. Dehşetle ürperdim: Karamelâcı ihtiyar, halk tiyatrosunun en güzide ve en kıdemli san'atkârı Asım Baba idi. O gün insanlık ve san'at haysiyeti namına kulaklarımı tıkayarak oradan kaçtığımı söylemeliyim. Fakat nereye gitsem, nereye baksam, ihtiyar Asım karşımda, «Karamelâ!» diye bağıran sesi kulaklarımda idi.

Asım Baba

Asım Baba sahnede

Zavallı Asım Baba

Hazin tecelli.. 55 yıl san'ata hizmetten sonra karamelâ satmak bedbahtlığına uğramak... Bu ne feci bir mukadderattı. Asım Baba çok sefalet çekti. Bükük belini sürükliyerek gene oynamağa, sırf torunlarına çikolata götürebilmek için çalışmağa uğraştı. Ondan her bahseden «Zavallı Asım Baba!» diyordu. Ona bir san'at asaleti unvanı gibi verilen «Baba» lığın başına bir de ıztırabın unvanını takmşlardı: Zavallı Asım Baba.. Hayatının son senelerini, hattâ belki de son günlerini yaşayan Asım Babayı, son deminde güldürmek için hayırlı bir teşebbüse geçildiğini memnuniyetle haber verebilirim. 18 Mayıs Pazar günü akşamı Şehir Tiyatrosu Komedi kısmında, hakikaten zengin bir programla ona bir jübile yapılıyor. İnşaallah bu jübilenin neticesinde, Asım Baba camlı karamelâ kutusunu koluna geçirmiyecek, torunlarına çikolâta götürebilmek için, dermansız bacaklarını kaldırımlar üzerinde sürümiyecek..

Son günlerde rahatsızlığı biraz daha artmış olmasına rağmen, değneğine dayana dayana dün bana gelmiş.. Vücudu bir insan enkazı halinde olmasına rağmen seksen-lik hafızası hâlâ dinç, hâlâ sağlam.. Yarım asır evvele döndüğü zamanlar bile, hâtıralarını, daha dün başından geçmiş gibi bütün teferrüatile hatırlıyor.

Asım Baba hayatını anlatıyor

Sözü ona bırakıyorum:

«— 1307 de, liman dairesi muhasebe kaleminde kâtibdim. Henüz 100 kuruş maaşa geçmiştim. 22 yaşında, ateşli, cevval, tığ gibi bir delikanlıydım. Babam, zamanın tanınmış hattatlarından Rüstem Efendi.. O vakitki bütün insanlar gibi mutaassıb bir zat.. Karagözle tutuşan, gittikçe beni sarmağa başlayan bir sahne aşkı içindeyim. Tiyatroların, orta oyunlarının birini kaçırmıyor, sahneye çıkmak için can atıyordum. Fakat o zamanki telâkki malûm. Babam «oyuncu» olmama şiddetle muarız..

Sahneye ilk çıkış

Bu sıralarda İstanbula Leylo isminde Giridden bir tiyatrocu gelmişti. Burada bir kumpanya kurmak üzere harekete geçti. Artık ateş bacayı sarmıştı. Bu san'atın humması içinde bulunoyordum. Müracaat ettim, beni kumpanyaya aldılar. Komikimiz eski Kavuklu Agâh Efendi idi. 20 kişilik bir kumpanya halinde Giride gittik. Hanyada temsillere başladık. İlk defa bana süflörlük yaptırdılar. Sonraları bazı komedilerde ihtiyar rollerine çıkmağa başladım. Halk bizi tutmuştu, her gittiğimiz yerde rağbet görüyorduk. Bu suretle tam 7 sene birçok memleketler dolaştım. Yeni olmama rağmen, ayda payıma 100 altın düştüğü oluyordu.

1315 de İstanbula geldim. O sırada Sarıyerdeki Fındıksuyu mesiresinde Kanbur Mehmed Efendi isminde bir komik icrayı lubiyat ediyordu. Onun yanında ilk defa olarak İstanbulda sahneye çıktım ve gene ihtiyar rolünü ifa ettim. Komikimiz, beni çok beyenmişti. Uzun müddet beraber çalıştık.

Komik Hasan ve Hamdi ile beraber

Bir müddet sonra zamanın en şöhretli komiği K. Hasan Efendinin kumpanyasına çağırıldım. Beş on sene sonra meşhur Kavuklu Hamdi beni karşısına pişekâr olarak istedi. Onunla da beş sene çalıştık. Gerek Hasan Efendi gerek Hamdi bu san'atin en kudretli şahsiyetlerinden oldukları için yanlarında adam akıllı pişiyor ve kendilerinden çok istifade ediyordum.

Abdürrezzak Efendi, bilâhare beni yanına aldı. O zaman Abdürrezzak Efendiyi saraya çağırmışlardı. İlk defa beraber, Abdülhamidin huzurunda «Ağalık» isminde ki oyunu oynadık. Hattâ o akşam sarayda Hidivin validesi de, Hünkârın misafiri olarak bulunuyordu. Abdürrezzak Efendi o akşam fevkalâde bir muvaffakiyet gösterdi. Bunun üzerine kendisini saraya daimî komik olarak aldılar.

Asım Babaya burada bir sual sordum:

En kuvvetli komik kim?

— Siz bütün meşhur komiklerle oynadınız. Bunlar içinde en kuvvetlisi hangisi?..

Hiç düşünmeden cevab verdi:

— K.Hasan Efendi cidden san'atkârdı. Abdürrezzak, bedenî teşekkülü ve evza etvarile komikti. Hasan nökte bakımından hepsine faikti. Hamdi Efendi de çehre itibarile komik bir adamdı. Lâkin Naşid hepsinden üstündür. Hepsini geçmiştir. Bizim san'atta bir inkılâb yapmıştır.

55 yıllık san'atkâra başından geçmiş vak'alardan bir ikisini anlatmasını rica ettim. Anlattı. Enteresan bulduğum iki tanesini naklediyorum:

Unutulmıyan hatıralar

Hasan Efendi ile birlikte, Sarıyerde Pazarbaşında gece temsilleri veriyoruz. Şimdiki gibi vesait bol olmadığı cihetle, geceleri dönemiyor, mecburen orada kalıyoruz. Otel olmadığı, bize de kimse «oyuncu» diye ev kiralamadığından dolayı geceleri, tiyatronun sahnesine bir kilim seriyor, bütün kumpanya efradı burada yatıyoruz.

Gene böyle bir gece.. Hepimiz sahnede kilime uzanmış yatıyorduk. Nedense uykum kaçtı, uyuyamadım. Mütemadiyen sağdan sola, soldan sağa dönerken üzerimde bir şeylerin dolaştığını hissettim. Başucumda duran kibriti çakınca bir ne göreyim? Belki yüze yakın fare hepimizin üzerinde cirid oynuyor.

«— Kışt, kışt» diye, yerimden fırlayarak, pis hayvanları kovalamağa çalışırken, arkadaşlar uyandılar.

K. Hasan Efendi de uyanmıştı, sordu:

— Ne oluyorsun Asım!

Lâmba yakıldı, benim farelerle al tekke ver külâh didiştiğimi görünce:

— Ne telâş ediyorsun, Asım! dedi.. Bunlar san'atkâr fareler; bu sahnede yalnız biz oynayacak değiliz ya!. Onların da hakkı var. Ürkütme zavallıları, onlar da biraz icrayı lûbiyat etsinler..

Bir muzibliğin hikâyesi

Size komik bir vak'a daha anlatayım:

Arkadaşlar arasında ekseriya bir birimizle şakalaşır, bu arada bir hayli de muziblikler yaparız.

Bir gece, Kadıköyündeki temsilden son vapura yetişeceğiz. Vapurun kalkmasına on dakika var. Sahneden çıkan giyinme odasına koşuyor, soyunan vapura gidiyor. Ben de işim bitince odaya geldim, bir elimde ceket, diğer elimde pantalon giyinmeğe çalışıyorum. Fakat imkânı mı var; pantalonumu bacaklarıma geçiremiyorum, çünkü paçaları sıkı sıkı dikilmiş. Cekete baş vuruyorum. Onun da kolları ve cepleri ayni vaziyette.. Sökmeğe uğraşsam vapuru kaçıracağım.

Başka çare yok, ceketi pantalonu koltuğumun altına sıkıştırdım. Don gömlekle caddelerden geçerek iskeleye oradan da vapura kendimi dar attım.

Yolda bu kıyafetle koştuğumu görenler, beni «köşklü» zannedip bağırıyorlardı:

— Uğurlar olsun, yangın nerede?

Bu vaziyette vapura girdiğimi gören arkadaşlar kahkahadan kırılıyorlardı. Bana bu azizliği yapan Arab Ahmed isminde bir arkadaşmış..

İşin garib tarafı, Arab Ahmedin yaptığı bu muzibliğin cezasını gene kendi elile tayin etmiş olmasıdır. Bakınız, nasıl:

Biz oyuna başlamadan evvel, hasılat arkadaşlara taksim edilmişti. Arab Ahmedin hissesi de kendisine verilmek üzere bana teslim edilmiş; ben de bu parayı ceketimin cebine koymuştum.

İşin farkında olmıyan Arab Ahmed, benim elbiselerimi dikerken kendisine aid parayı da cebime dikmiş bulunuyordu.

Muzibliğini itiraf eden Arab Ahmedi, bir hayli yalvarttıktan sonra paraları verdim. Bir daha da muziblik yapmıyacağına söz verdi.

★

Asım Baba değneğine dayana dayana gidiyordu. 80 yaşındaki 55 sene sahneye emek vermiş bu ihtiyar san'atkârın arkasından hüzünle baktım. Temenni ediyorum ki, Pazar akşamı yapılacak olan jübile, onun isminin başındaki «Zavallı» sıfatını kaldırsın!

Nusret Safa Coşkun

SPOR

Fener ve G. Saray takımları Ankaraya gidiyorlar

Millî küme deplasman maçı oynamak üzere Fenerbahçe takımı bu sabah, Galatasaray da yarın sabah Ankaraya hareket edeceklerdir. Fenerbahçe takımı kaptanı Fikret sakat olduğu için bu seyahate iştirak etmiyecektir.

Beden terbiyesi umumî müdürlüğü tarafından 9 ay ceza almış olan Melihin cezası bitmek üzere olduğundan Ankaradaki maçlara iştirak etmesi kuvvetle muhtemeldir.

Cumartesi günü 19 Mayıs stadında Galatasaray Demirsporla, Fenerbahçe de Gençlerbirliğile ilk maçları yapacaklardır.

Diğer taraftan İzmirin Altay ve Altınordu takımları da Cuma günü şehrimize geleceklerdir.

Cumartesi günü Şeref sahasında İstanbulspor Altınordu ile, Beşiktaş da Altayla karşılaşacaklardır. Gerek şehrimizde, gerekse Ankarada yapılacak millî küme maçları fikstürün cazib oyunlarıdır.

Diğer taraftan 19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramı dolayısile Ankarada enteresan bir futbol maçı tertib edilmiştir.

Galatasaray, Fenerbahçe muhteliti - Ankara muhtelitile hususî bir maç yapacaktır.

19 Mayısta İstanbulda yapılacak maçlar

19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramı münasebetile dört klüb arasında Şeref sahasında hususî bir turnuva tertib edilmiştir.

İstanbulspor Beyoğlu Gençlik takımile, Beşiktaş da Vefa takımile maç yapacaklardır.

Eskrim jimnastik klübü Dağcılık klübü ile birleşiyor

İstanbul Eskrim ve Jimnastik Yurdu U. Kâtibliğinden: Sayın azamızın 24.5.941 Cumartesi günü saat 17 de Taksimde Tenis - Dağcılık klübünde fevkalâde toplantıya teşrifleri rica olunur.

Ruzname:

Tenis - Dağcılık klübile birleşmek.

"Son Posta,, nın lisan dersleri

(Baştarafı 5 inci sayfada)

6. The boy is the son of the man and the woman, and brother of the girl — Çocuk babanın ve ananın oğlu ve kızın biraderidir.

7. The girl is the daughter of the man and the woman, and the sister of the boy — Kız adamın ve kadının kızı ve çocuğun hemşiresidir.

8. A very young boy or girl is a boby — Çok genç bir çocuk veya kız bir bebektir.

9. The baby is a boy. He is in the arms of his mother. She is still young. — Bebek bir çocuktur. O annesinin kolları arasındadır. O (annesi) hâlâ gençtir.

10. A smile is on the face of the baby. He is happy. — Bebeğin yüzünde bir tebessüm var. O mes'uddur.

11. This baby is not hapyy. He will give a cry — Bu bebek mes'ud değildir. O bağıracak (ağlayacak).

12. Food will make the baby happy and he will give a smile. Gıda çocuğu mes'ud edecek ve o gülecek.

Exercise:

Önlerindeki cümleleri okuduktan sonra boşlukları doldurunuz:

1. A boy and a girl are in the family. The boy is the — of the girl, and the girl is the — of the boy. The boy is in — and the girl is in a —

2 — The man is the father of the girl, and the woman is the mother of the girl.

The girl is the — of the man and the — of the woman.

3. The boys in the family have sisters. The girls in the family have — and sisters.

4. My mother and my father are.

5 — My brother and my father are.

6 — Every boy and every man is a — of a man.

7 — The baby is a boy. — smile will mak — Mother happh. — Will take her baby in — arms.

8. The baby is a girl — is on the knee of — father. — will get off — knee

9. A baby is o very — girl or a — boy.

Sollumda harekât

(Baştarafı 1 inci sayfada)

bu garbisindeki ilk mevzilerine çekilmiştir. İngiliz zırhlı devriye kıt'aları düşmanı bu mevzilerde de mütemadiyen hırpalamaktadır.

Tobruk'ta

Kahire 14 (A.A.) — Ortaşark İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Libyada Tobruktaki kıt'alarımızın mahdud bir taarruz hareketi esnasında orta büyüklükte iki Alman tankı tahrib edilmiş ve düşmana birçok zayiat verdirilmiştir.

Habeşistanda

Habeşistanda yolların tıkanmış olmasına ve diğer tabiî manialara rağmen Amba-Alagi üzerine iki kolumuz tarafından yapılan mütemerkiz ileri hareketi memnuniyet verici bir şekilde devam etmektedir.

Esirler ve toplar

Adisababanın cenubundaki göller mıntakasında kuvvetle müdafaa edilen bir düşman mevziinin zaptı suretile diğer bir muvaffakiyet elde edilmiştir. 500 esir alınmış, iki batarya topla beş hafif tank ve bir tank dafi topu iğtinam edilmiştir. Bundan başka kıt'alarımız Yavello'nun şimalinde mühim bir mevki olan Alagiyi zaptetmişlerdir. Negelli-Dalle yolunda düşmanın takibine devam edilmektedir.

12 Mayısta vukubulan bir düşmanar hareketi esnasında düşman ağır zayiata uğratılarak tardedildikten donra kıt'alarımız 100 den fazla esir almışlardır.

Irakta vaziyet sakindir.

Almanlar müşkülât içinde

Kahire 14 (A.A.) — Askerî sözcü, dünkü tebliğ hakkında demiştir ki:

Düşmanın beş dişli bir çatal halinde sabahın ilk saatlerinde yaptığı taarruz hareketi, bunaltıcı bir sıcakta ve kum fırtınaları altında icra edilmiştir. Bu hareket garibdir. Hususile ki tamamile müzaheretsiz olarak yapılmıştır. Düşman kolları mukavemet görünce Sollum civarındaki hareket mevzilerine çekilmişlerdir.

Askerî sözcü, Mısırda ileri yürüyüşünü mevzuubahs ederek Almanların bilhassa su, yiyecek ve cephane tedarikinde mutlak bir müşkülâta uğradıklarını söylemiştir.

Londra 14 (A.A.)— Royter ajansının garb çölünde harekâtta bulunan müteharrik bir İngiliz devriye müfrezesi nezdindeki hususî muhabiri bildiriyor:

Pazartesi günkü ileri hareketini yapmak için düşmanın, iaşe yollarından mahrum ve müstakil bir kol teşkil eden 200 kadar zırhlı araba kullanıldığı sanılmaktadır. İleri hareketleri iaşe yollarının tesisini icab ettirdiği takdirde, Almanların bu iaşe hatlarını tesis etmek niyetnide oldukları şüphesizdir.

Şafakla beraber taarruza geçen düşman Mısır istikametine beş koldan hareket etmiştir. Bu kolların hepsine hücum edilmiş ve sahilde Sollum ile Bugbug arasında ve çöle doğru 80 kilometre derinliğinde bir sahada şiddetli muharebeler olmuştur.

Sidi-Barraniye giden sahil yolu boyunca ilerlemekte olan birinci Alman kolu İngilizlerin ileri müdafaa mevzilerile karşılaşmıştır.

Sırtlardan inen diğer bir kol cenuba doğru daire çizerek sahildeki düzlüğe müvazi bir istikamette ilerlemeğe çalışmıştır.

Tepelerden ilerliyen iki kol da Sollum garbinde Mısır hududunu geçmişlerdir. Beşinci kol ise cenubda İngiliz kıt'alarını çevirecek tarzda bir harekete tevessül etmiştir. Çöl ovalarının dalgalı arazisinde muhtelif kollar biribirini görmeden kilometreler katedebildiğinden tepede cereyan eden muharebe çok hararetli olmuştur.

Ric'at...

Bir gece evvel, muharebenin cereyan ettiği tepeden dönmüştüm. Çok müteharrik bir İngiliz devriye müfrezesile birlikte idim. Bu müfreze seri bir hareket esnasında ve birkaç gün içinde Sollumun garb ve cenubundaki bütün Alman kıt'alarını Mısır hudutları dışına tardetmiş ve Libya hududuna gelince vazifesi bittiğinden geri çekilmişti. Bu harekât esnasında İngiliz müfrezesi Alman tanklarından mürekkeb bir kolu ve 600 kamyonluk bir nakliye kolunu kaçırtmış ve düşmana ağır zayiat verdirmiştir.

Alman tebliği

Berlin 14 (A.A.) — Resmî tebliğ:

Bu gece tayyareler Sunderlandın şarkında cem'an 14,000 ton hacminde üç ticaret vapuru batırmış ve cenubî ve merkezî İngilterede mühim limanları bombardıman etmişlerdir.

Şimal Afrikasında bir İtalyan kıt'asının bulunduğu bölgeye İngilizler tarafından tankların da iştirakile yapılan taarruz bu İtalyan mukavemeti karşısında kırılmıştır. Altı düşman tankı tahrib edilmiştir.

Diğer muharebeler de cereyan etmiş ve Alman - İtalyan kıt'aları mevziî muvaffakiyetler kazanmışlardır.

Alman muharebe tayyarelerinden mürekkeb gruplar gerek gündüz, gerek gece Malta adasındaki Luca hava meydanına hücum ederek iyi netice almışlardır.

Kadınlarımız arasında anket

(Baştarafı 1 inci sayfada)

dı. Türk kadınları bu asîl gayenin peşinde seferber oldular. İstiklâl Savaşında erkeğinin yanıbaşında çalışan, ona sırtında cepane taşıyan Türk kadını kalbinde gene ayni asîl heyecan ve kafasında ayni asîl mefkûre ile Bayan İnönünün rehberliğinde her şeyden mukaddes tuttuğu vatanı için, vazifesine koşuyor.

Kadınlarımızın bu müşterek ve coşkun heyecanına tercüman olan anketimize devam ediyoruz:

● ***Cümhuriyet Halk Partisi Kız Talebe Yurdu müdiresi Servet Özdinçer:***

«— Biz öğretmenler her zaman olduğu gibi, bu defa da vatan vazifesi için ön safta yer alacağız ve bu uğurda hiçbir fedakârlıktan çekinmiyeceğiz. Talebelerimize, kızlarımıza da ayni öğütleri veriyoruz. senelerdenberi onları bu ateşle yetiştirmeğe çalıştık. Bugün mes'uduz, çünkü onlar daha büyük bir aşkla dolu olarak vazifeye koşuyorlar. Bize rehberlik eden sayın Bayan İnönüne minnet ve şükranla bağlıyız. İcab ederse tehlikelere göğüs gererek, vazifemizi seve seve yapacağız.»

● ***İstanbul telgrafhanesinde telgraf memuru Merzuka Kula:***

«— Biz telgrafçılar senelerdenberi zaten memleket hizmetinde seferberiz. Sabahlara kadar çalışıyoruz, çalışmaktan çekinmiyoruz. Çünkü kalbimizde yurd ve millet aşkı var. Ordu hizmetinde de her türlü fedakârlığa katlanmak için, hazır ve ayaktayız.»

● ***Fen Fakültesi kimya enstitüsü talebesinden Sedide Başak:***

«— Sualinize her Türk kızının tereddüd etmeden, bir kelime ile vereceği cevab şu olacaktır: «Hazırız!». Sayın Bayan İnönünün bu mukaddes vazifede başımıza geçmesi ve bizi ordu hizmetine davet heyecanımızı, çalışmak aşkımızı ve enerjimizi bir kat daha artırdı. Ben kimya şubesine mensubum. kendi sahamda da memleketime faydalı olacağıma kaniim.»

● ***Dişçi mektebinden Şefika Arıklı:***

«— Türk kadınlarını millî müdafaaya davet eden Bayan İnönünün beyannamesini takdir ve şükranla karşıladım.

Bu, Türk kadınına, memlekete, vatana hizmet gibi şerefli bir iş bahşediyor.

Ben cephede de geride de çalışırım, vatanıma nerede bana ihtiyaç hâsıl olursa çalışır, o tarafa giderim.»

● ***Fen Fakültesi kimya enstitüsünden Meliha Vartürk:***

«— Her sahada olduğu gibi, ordu hizmetinde de erkeklerle beraberiz. Eğer bir harb vukubulursa, bize verilecek her işi yapacağız ve hiç bir yardımdan kaçmıyacağız. Vazifelerimiz daha ziyade cephe gerisinde. Fakat, icab ederse cepheye de gideriz. Biz Türk kızıyız, korkmayız. Ben şahsan biraz silâh kullanırım. Talim ettirseler iyi bir asker de olabilirim.»

● ***İktısad Fakültesi talebesinden Fahriye Tolan:***

«— Bayan İnönünün beyannamesi kadınlık âleminde en ileri bir hareket olarak görülüyor ve onun gösterdiği yolda ölünciye kadar yürümeği bir şeref ve namus borcu biliyorum.

Cephe gerisinde vatanıma daha müfid olacağımı zannediyorum, bana verilecek herhangi bir vazifeyi canla başla başarırım.» **G. O.**

Kiralık Hane

Şişlide Bomonti tramvay istasyonu yakınında Dere sokağında 29 numaralı 6 odalı ve banyo, terkos suyu, elektrik, havagazini havi içi ve dışı yağlı boyalı manzaralı etrafı açık bir hane müsait şeraitle kiralıktır, görmek için karşısındaki Zafer apartımanı kapıcısına, pazarlık için (Tel. 43016) numaraya müracaat edilmesi.

Tarihten sayfalar

(Baştarafı 2 nci sayfada)

sından en acar, açıkgöz ve binici olan bir genci seçti; onunla başbaşa kaldı, maksadını anlattı.

Delikanlı aşiret reisinin verdiği altınları kemerine koydu; atına bindi ve yayladan ovalara indi; Zülkadir oğlunun memleketine girdi. Atı ve yerini öğrendi. Bir müddet sonra onu çaldı ve yedeğine alarak yaylaya döndü; aşiret reisi ile birlikte Konyaya, Karaman oğlu İbrahim Beyin sarayına getirdi.

İbrahim Beyin yüzü zaferle apaydınlıktı; Süleyman Beyi hayaline getirerek ona sanki:

— Nasıl? Vermezsin, değil mi? İşte böyle alırlar!

Diyordu.

Zülkadir oğlu Süleyman Bey atın kimin tarafından çalındığını anlamakta gecikmedi; o kadar canı sıkılmıştı ki, eğer zaferden emin olsa Karaman beyine harb ilân edecekti. Fakat hem kendisine güvenemiyordu; hem de böyle bir harb sonunda sevgili atına tekrar kavuşması ümidi bile zayıftı. Bununla beraber İbrahim Beyden mutlaka intikam almak istiyordu. Atının onun elinde olduğunu düşündükçe buhrana tutuluyor; uykusunu kaçırıyordu. Bu intikamı ne suretle alabilirdi!

Bu hâdise 1431 senesinde oluyordu ve o devirde Yakınşarkta en büyük hükümdar Osmanlı padişahı ikinci Muraddı. Karaman oğulları da en çok Osmanlı padişahlarından çekiniyorlardı; hattâ o zamana kadar varlıklarını ancak hilekârlıkla, padişahların merhametlerine sığınmakla yahud akrabalıktan istifade suretile muhafaza edebilmişlerdi.

Zülkadir oğlu Süleyman Bey Edirneye bir mektub gönderdi. Bunda, padişah için gayet cins ve güzel bir at beslediğini, yetiştirdiğini ve tam hediye edeceği sırada Karaman oğlu İbrahim Beyin bu atı çaldırdığını bildiriyor; bundan çok müteessir olduğunu, lâkin atı geri almağa da kudreti bulunmadığını yazıyordu.

Sultan Murad bunu aldığı zaman kızdı. Zaten biraz evvel geçen Şarabdar İlyas Bey vak'asından dolayı da İbrahim Beye canı sıkılmıştı. Ona ders vermeyi artık lüzumlu gördü. O sırada Selânik fethedilmişti; Sultan Murad âdet olduğu üzere bu gibi zaferleri komşu devletlere, bilhassa islâm hükümdarlarına bildirirdi. Bunu haber vermek için giden elçi Karaman oğlu İbrahim Beyden atı da istemeğe memur edilmişti. Eeçi vazifesini yaptı; lâkin İbrahim Bey aksilik etti; terbiyesizce bir cevab verdi.

Padişah hemen askerini hazırladı; Sarıca Paşayı Edirnenin muhafazasına bıraktı; kendisi Marmarayı geçti; Bursaya geldi. Maiyetinde vaktile rehin olarak aldığı Karaman oğullarından İsa Beyle, Zülkadir oğlu ve kadı Bürhan oğlu Zeynelâbidin de vardı. Osmanlı ordusu süratle, İçel havalisini, Karaman taraflarını baştanbaşa işgal etti. İbrahim Beyin kaçtığı ve gayet ormanlık, dar geçidlerle dolu olan Taş-ilini açmak için de bu gibi ahvalde ordunun önünde giden baltacıları gönderdi. Karaman oğlu çok pişmandı; kurtuluş için gene dedelerinden ve babasından miras kalan silâha müracaat etti: Yalvarmak...

Mevlâna Celâlettini Ruminin sülâlesinden Arif Celebiyi, bir rivayete göre de Mevlâna Hamzayı Sultan Murada gönderdi. Arif Çelebi padişah tarafından iyi karşılandı; Sultan Murada Karaman oğlunun affi için ricalarda bulundu. Sultan Murad buna evvelâ razı olmadı; Karaman oğlunun o zamana kadar yaptığı bütün fenalıkları saydı. Bununla beraber onu mahvetmek kararından vazgeçti, en sonra:

— Senin hatırın için bu defa dahi günahından geçelim. Lâkin yerine biraderini tayin etmek isterim!

Dedi. Elçi haiz olduğu ilmî sıfattan ve padişahın âlimlere gösterdiği fevkalâde hürmetten istifade ederek daha ziyade yalvardı. Karaman oğlunun karısı olan kendi kız kardeşi de ayrıca rica ediyor; kocası hakkında şefaatte bulunuyordu. Zaten davanın mevzuu olan at ta gönderilmişti.

Sultan Murad enistesini affetti; ordu geri çekildi. Başka sebebleri de olmakla beraber bir at yüzünden çıkan ihtilâf böylece bitti. Ziyanlı çıkanlar üç hükümdarın kendi hislerine kapılarak sebeb oldukları bu seferde vıkılıp yanan evlerin sahibleri; ölenlerin akrabası ve ölenler oldu. *Kadircan Kaflı*

DENTOL

DİŞ MACUNU

Bütün diş ve diş etlerinin arızalarını, giderdikten başka ağız kokusunu da izale eder.

Her yerde DENTOL diş macununu arayınız.

Havzada Atatürk kütüphanesi ihtiyacı tamamen karşılıyor

(Baştarafı 6 ncı sayfada)

de kitablar daha mevcuddur ki, bunlar memleket irfanına naçiz bir hizmetten gayri hiçbir emeli olmayan Mustafa Conun maarifseverliği hakkında iyi bir his uyandırmağa kâfidir.

Sabahın saat sekizinden akşamın dokuzuna kadar hergün açık bulunan bu mükemmel irfan hazinesinde, Mustafa Con bizzat bulunmakta ve kitab mütaleasına gelen ziyaretçilere kendi elile ve arzu ettikleri kitabı çıkarıp vermektedir. Kitabhaneye bir yıl zafında bin üç yüz elli kişi müracaat etmiş ve kitab mütaleasile meşgul olmuştur. Kütübhanede üç yüz kadar yeni eser mevcudsa da bundan başka daha birçok veni çıkan eserlere ihtiyaç vardır. Yeni gelen eserler arasında Hamdi (efendinin) dokuz cildlik «Kur'anıkerim» in türkçe tefsiri de bulunmaktadır. Yevmî gazetelerden mahrum bulunan Havza kütübhanesinin bu noksanlığı da telâfi edilirse muhakkaktır ki buraya devam edenlerin bu ihtiyaçları da yerine getirilmiş olacaktır.

Kitabhanenin arka kısmındaki duvarların henüz kat'î kabul muamelesi ikmal edilmemiştir.

Şimdi bu satırları yazarken burada dikkat nazarımı çekmiş olan bazı noksanları da Havza hesabına kaydetmeden geçemiyeceğmi.

1 — Kütübhanenin arka cihetindeki üç odanın pencereden mahrum bulunması, odaları güneş ve havadan istifade edilemez bir hale sokmuştur. Bu hal ise hem burada mevcud kitab vesairenin bozulması, hem de kütübhane memurunun sıhhati üzerinde menfi bir tesir icra edecektir.

2 — Gene kütübhanenin arka cihetindeki çatıların etrafında oluk mevcud olmadığı için yağmurlardan hâsıl olan sular duvarlar üzerinden akmakta ve odaları ve hattâ mütalea salonunu ıslak bir hale getirmektedir, ki bunun da şüphesiz kitabların rutubetten küflenmesine tesiri olacaktır.

3 — Bahçenin etrafı duvarla veya hiç olmazsa telörgü ile çevrilmesi ve biraz ileriye bir de helâ yapılması lâzımdır. Bu üç noksanda telâfi edildiği takdirde bu zengin ve her tarafa güzel bir nezareti olan Havza «Atatürk» kütübhanesinin kıymeti bir daha yükseleceğine emin olmalıyız.

Sayın Havza kaymakamından bu noksanların ikmalini de istemek gene memleket hesabına bize bir borçtur.

Doktor I. Zati Öget

Belediye karşısındaki muayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.

Zayi — Fatih şubesinden aldığım askerlik cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Hüseyin oğlu Ömer Lütfi 1323

Yeni ve cazib

BİR PUDRA

Emsalsiz güzellikte bir ten temin eden

Bu pudra, yeni «Havalandırma» usulü sayesinde on defa daha ince ve gayri mer'i olduğundan cild için gayet pratiktir. Ve cildin Makyajlı değil tabiî manzarasını temin eder. Yağmurlu, rüzgârlı havalarda bile bütün gün sabit kalır.

En sıcak dans salonlarında bile artık parlak bir buruna tesadüf edilmez. Çünkü terkibinde hususi bir usul dairesinde karıştırılmış «Krema Köpüğü» vardır. Bu pudranın bir Fransız güzellik mütehassısı tarafından icad edilen ve Pariste pek ziyade rağbet bulan on muhtelif rengi vardır. En iyi cins olan TOKALON pudrasını tecrübe ediniz ve yüzünüzün nasıl sehhar ve cazib bir manzara kesbettiğini görürsünüz.

Gayrimenkul satış ilânı

İstanbul Emniyet Sandığı Müdürlüğünden

Naciye Doğanın 56 hesap No. sile Sandığımızdan aldığı (2400) liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takib üzerine 3202 No. lu kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icab eden Eminönünde Hacıkadın mahallesinde Vefa caddesinde eski 19, 19 Mü. 21 yeni 31, 33 kapı, 387 kütürk, 536 ada, 6 parsel No. lu sırf mülk bahçeli ahşap bir evin tamamı bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicil kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen (350) lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri ve tellâliye rüsumu borçluya aiddir. Arttırma şartnamesi 16/5/941 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere Sandık Hukuk İşleri servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicil kaydı ve sair lüzumlu malûmat ta şartnamede ve takib dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve telâkki olunur. Birinci arttırma 7/7/941 tarihine müsadif Pazartesi Cağaloğlunda kâin Sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihale yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin tercihan alınması icab eden gayrimenkul mükellefiyetile Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttıranın taahhüdü baki kalmak şartile 23/7/941 tarihine müsadif Çarşamba günü ayni mahalde ve ayni saatte son arttırması yapılacaktır. Bu arttırmda gayrimenkul en çok arttıranın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicillerile sabit olmıyan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiblerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile beraber dairemize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicillerile sabit olmıyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 40/1839 dosya No. sile Sandığımız Hukuk İşleri servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

* *

DİKKAT

Emniyet Sandığı: Sandıktan alınan gayrimenkulü ipotek göstermek isteyenlere muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin % 40 nı tecavüz etmemek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. «3747»

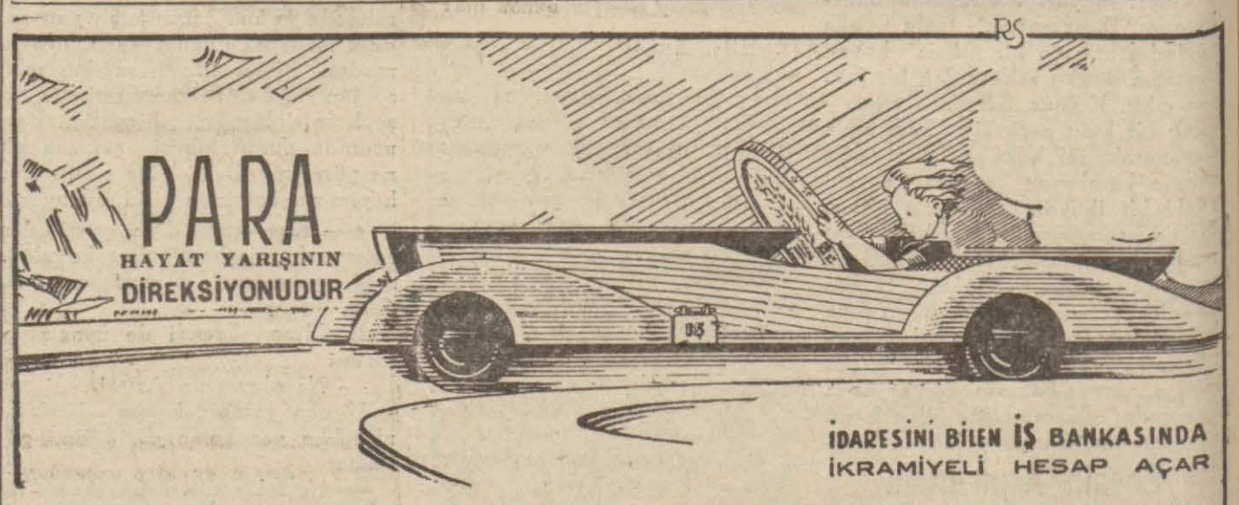

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları

1941 İKRAMİYE PLÂNI

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet	2000	liralık	— 2000.—	lira
3 »	1000	»	— 3000.—	»
2 »	750	»	— 1500.—	»
4 »	500	»	— 2000.—	»
8 »	250	»	— 2000.—	»
35 »	100	»	— 3500.—	»
80 »	50	»	— 4000.—	»
300 »	20	»	— 6000.—	»

İstanbul Levazım Âmirliğinden Verilen Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

450,000 kilo sığır veya keçi eti kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 16/5/941 Cuma günü saat 11 de Ankarada Lv. Âmiriliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülür. İlk teminatı 9575 liradır. Taliplerin ihale saatinden bir saat evvel kanuni vesikalarile teklif mektublarını komisyona vermeleri. (2328-2308)

★ ★

20,000 aded cağ torbası pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin fiatı 29,000 lira teminatı 4350 liradır. İhalesi 20/5/941 Salı günü saat 15 de Ankarada M. M. V. satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. «2376 - 3667»

★ ★

Mızıka kışlasında ilâve kat inşası yaptırılacaktır. Keşif bedeli 37,843 lira 53 kuruş, ilk teminatı 2838 lira 19 kuruştur. Kapalı zarfla eksiltmesi 21/5/941 Çarşamba günü saat 15 de Ankarada M. M. V. Satın alma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi 390 kuruşa komisyondan alınır. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektublarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (2324-3286)

Lâstik Çocuk Donları ve Fabrika Kayışları

Yeni açılan mağazamızda sırf kauçuktan yapılmış lâstik çocuk donları, her cins ve boyda lâstik fabrika kayışları, birinci kalite otomobil kaynak lâstikleri, araba lâstikleri, yazlık keten ayakkabılar, lâstik eldivenler ve her türlü lâstik malzeme bulunur. Lâstik üzerine sipariş kabul edilir. Çemberlitaş sineması yanında No. 13 ANADOLU LÂSTİK DEPOSU, Telefon: 23282

Türkiye Cümhuriyet Merkez Bankası 10 / Mayıs / 1941 vaziyeti

AKTİF

		Lira
Kasa:		
Altın: Safi kilogram 72.603,913	Lira 102.123.212,58	
Banknot	» 8.438.342,50	
Ufaklık	» 637.836,08	111.199.391,16
Dahildeki muhabirler:		
Türk Lirası	» 406.000,70	406.000,70
Hariçteki muhabirler:		
Altın: Safi kilogram 12.723,220	Lira 17.896.227,46	
Altına tahvili kabil serbest dövizler	» —,—	
Diğer dövizler ve borçlu Kliring bakiyeleri	» 45.278.310,54	63.174.538,—
Hazine tahvilleri:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye karşılığı	Lira 158.748.563,—	
Kanunun 6-8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vâki tediyat	» 21.222.474,—	137.526.089,—
Senedat Cüzdanı:		
Ticari Senetler	Lira 274.391.648,69	274.391.648,69
Esham ve tahvilât cüzdanı:		
A (Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât (itibari kıymetle)..	Lira 46.064.696,93	
B Serbest Esham ve Tahvilât:	» 7.926.616,17	53.991.313,10
Avanslar:		
Altın ve döviz üzerine avans	Lira 4.741,69	
Tahvilât üzerine avans	» 7.808.722,—	
Hazineye kısa vâdeli avans	» 37.000,—	
Hazineye 3850 No. lu kanuna göre açılan altın karşılıklı avans	» 139.684.926,75	147.535.390,44
Hissedarlar		4.500.000,—
Muhtelif		11.092.902,27
Yekûn		803.817.273,36

PASİF

		Lira
Sermaye		15.000.000,—
İhtiyat akçesi:		
Adi ve fevkalâde	Lira 7.822.019,15	
Hususi	» 6.000.000,—	13.822.019,15
Tedavüldeki Banknotlar:		
Deruhte edilen evrakı nakdiye Kanunun 6 - 8 inci maddelerine tevfikan Hazine tarafından vaki tediyat	Lira 158.748.563,—	
	» 21.222.474,—	
Deruhte edilen evrakı nakdiye bakiyesi	Lira 137.526.089,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen	» 17.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten tedavüle vazedilen	» 250.000.000,—	
Hazineye yapılan altın karşılıklı avans mukabili 3902 No. lu kanun mucibince ilâveten tedavüle vazedilen	» 97.500.000,—	502.026.089,—
MEVDUAT:		
Türk Lirası	Lira 59.998.774,79	
Altın: Safi kilogram 877,150	» 1.233.782,03	61.232.556,82
3850 No. lu kanuna göre hazineye açılan avans mukabili tevdi olunan altınlar: Safi kilogram 55.541,930	» 78.124.167,90	78.124.167,90
Döviz Taahhüdatı:		
Altına tahvili kabil dövizler	Lira —,—	
Diğer dövizler ve alacaklı Kliring bakiyeleri	» 25.779.834,64	25.779.834,64
Muhtelif		107.832.605,85
Yekûn		803.817.273,36

1 Temmuz 1938 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 4 altın üzerine avans % 3

Emlâk ve Eytam Bankasından

Esas No.	Yeri	Kıymeti	Cinsi	Mesahası	Teminatı
181	Kadıköy, Osmaniye mahallesi Koşu yolu sokağı eski 13, 15, yeni 33, 35, 31, 33, 35/1 numara.	12510.— lira	Samanlık ahır ve tarla	152620 M2	1251.—
197	Nişantaşı, Meşrutiyet mahallesi eski Çiflik, yeni Ekmek fabrikası sokağı eski 2, mükerrer 8, 9, 10, yeni 4, 4/1, 4/2 numara.	24324.— lira	Bostan hane, ahır oda «halen üç kulübe»	14213 M2	2432.40

Yukarıda izahatı yazılı gayrimenkuller peşin para ile ve kapalı zarf usulile şubemiz satış komisyonu huzurunda satılacaktır.

İhale 2.6.941 Pazartesi günü saat on dörttedir. İsteklilerin şubemiz emlâk servisine müracaatla bir lira mukabilinde alacakları şartname hükümlerine muvafık teklif mektuplarını bildirilen gün ve saatte şubemiz satış komisyonuna, veya ihale saatine yetişmek suretile iadeli taahhüdlü olarak postaya vermeleri lâzımdır. «3578»

Ankarada M. M. V. Fn. Sn. U. Md. den

1 — M. M. Vekâleti Fn. Sn. U. M. lüğüne bir elektrikçi alınacaktır.

2 — Lise veya orta veyahud san'at okulu mezunu olacaktır.

3 — Elektrik ve motör işlerinde çalışmış olduğuna dair vesaik ibraz edecektir.

4 — Askerlik ile alâkası olmayacaktır.

5 — (50) yaşından yukarı olmayacaktır.

6 — 25/Mayısa kadar M. M. Vekâleti Fn. Sn. U. Md. lüğüne müracaat edecek talibler arasından imtihanla seçilecektir.

7 — Şimdilik yüz lira ücret verilecektir. «2386 - 3757»

Son Posta Matbaası: Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ. A. Ekrem UŞAKLIGİL